Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 154 (3352)
ЧОРШАНБА
6 ИЮЛЬ 1977 Й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

В. И. ЛЕНИНГА ДЕПУТАТЛИК БИЛЕТИ

5 июль куни ўн олтинчи чақириқ Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг биринчи мажлисида Владимир Ильич Ленин номига 1-номерли депутатлик билети тантанали вазиятда ёзиб қўйилди.

1924 йилнинг февралида Москва Советининг пленуми пойтахт барча меҳнаткашларининг хоҳиш-иродасини ифодалаб Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси бўлган кишининг номини Москва Совети депутатлари рўйхатида абадий қолдиришга қарор қилган эди. Анъанага мувофиқ Москва шаҳар Советининг ҳар бир янги составида 1-номерли депутатлик билети доимо В. И. Ленин номига ёзиб қўйилмоқда.

Ильичнинг Москва Советидаги актив депутатлик иши революция йўлбошчисининг жуда катта партиявий ва давлат ишлари соҳасидаги фаолиятининг бир қисми эди.

Москва Советининг депутатлари, деб таъкидланди мажлисда, Лениннинг наказини бажара бориб, ўз вазифаларига юксак даражада виждонан қараш, Москвани намунавий коммунистик шаҳарга айлантириш тўғрисида партия қўйган вазифаларни актив равишда амалга оширишга ёрдам беришни ўзларининг бурчлари деб биладилар. (ТАСС).

БУГУН РЕСПУБЛИКАМИЗ ПОЙТАХТИДА

• *Шарҳчи сатрлари*

САЛЬВАДОР ДИКТАТОРЛАРИ ЎРИН АЛМАШДИ

Латин Америкасидаги аҳоли зич яшайдиган энг кичик мамлакат Сальвадорда ҳукуматлар алмашилди. А. Молин ўрнига генерал К. Ромеро диктаторлик лавозимини эгаллади. АП агентлиги мухбирининг ёзишича, «янги президентнинг қасамёд қилиш маросими ўтказилган Сан-Сальвадор миллий стадиони танклар билан қуршаб олинди, маросимда ҳозир бўлган ҳар бир томошабинга кам деганда биттадан пулемёт тўғрилаб қўйилди».

Сальвадордаги диктаторларнинг ўрин алмашиши жаҳон матбуотига ана шу забун мамлакат борлигини бутун дунёга эслатиб қўйиш учун баҳона бўлди. «Кофезор республика»нинг классик нусхаси бўлган бу мамлакатда Америка монополиялари ва уларга итоатгўй бўлган маҳаллий буржуазия танҳо ҳукмронлик қилмоқда. Расмий статистика маълумотларига кўра аҳолининг атиги 2 процентини ташкил қилувчи латифундиячилар (катта заминдорлар) Сальвадордаги ҳамма экинзорларнинг 57 процентини эгаллаб олганлар, ҳолбуки деҳқонларнинг 92 процентига экинзорларнинг атиги 22 проценти тўғри келади. Қашшоқлашган деҳқонлар шаҳарларга кўчиб, хароба каталакларда истиқомат қилувчилар сафига қўшилмоқда. Гарчи ҳозир Сальвадор кофе етиштириш жиҳатидан дунёда тўртинчи ўринда турган бўлса ҳам, уни экспорт қилиш туфайли тушган даромадлар Сальвадордаги ҳокимиятга яқин турган атиги 3 процент кишилар қўлига тушмоқда. Мамлакат аҳолисининг тўртдан уч қисми қашшоқликда яшамоқда, ярмиси иш тополмай сарсон бўлиб юрибди.

Латифундиячи помешчиклар ҳукумати халқ оммаси бошига қонли азоб-уқубатлар солмоқда, халқни энг оддий демократик эркинликлардан маҳрум этмоқда.

Миллий оппозиция иттифоқи тарафдорлари айниқса қийин шароитга солиб қўйилди, чунки улар аграр ислоҳот ўтказишни ва иқтисодий фаолиятнинг ҳамма соҳаларида давлат секторини кучайтиришни кўзда тутувчи программа билан майдонга чиққан эдилар.

Антикоммунистик ҳаракатни тарғиб қилувчи ҳукмрон миллий яраш партияси сайлов олди кампаниясини ўтказиш давомида Америка пулига ошкора таянди. Америкадаги «Нейшн» журналининг иқрор бўлиб ёзишича, Сальвадорнинг янги диктатори генерал К. Ромеро «Марказий разведка бошқармаси ёрдамида ҳокимият тепасига келиб, Марказий Америкадаги бир қанча республикаларда сайловнинг якунига сайловчиларнинг хоҳиш-иродаси эмас, балки Вашингтоннинг пули кўпинча ҳал қилувчи таъсир ўтказаётганлигини яна бир карра исботлади».

С. КУЛИК,
ТАСС обзорчиси.

СИФАТГА ЭЪТИБОР

Электр рўзғор буюмлари заводи коллективи сифат ва самарадорлик беш йиллигида ишлаб чиқарилаётган буюмларнинг сифатига алоҳида эътибор бермоқда. Ҳақиқатан, буни ҳозирги кунда тайёрланаётган осма қандил ва стол лампаларининг аъло сифатидан ҳам билса бўлади. Оддийгина полистролдан ишланган осма қандиллар ҳеч бир қимматбаҳо шиша қандиллардан қолишмайди. Завод коллективи айни кунларда яна икки хил қандилни Давлат Сифат белгисига аттестацияга тайёрламоқда.

Корхонада Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига кенг қулоч ёйган социалистик мусобақа ютуқлар гарови бўляпти. Юбилей йилининг ярим йиллик топшириғи барвақт уддаланди. Олти ойда пландаги 1.200 ўрнига 1.251 минг сўмлик буюм тайёрланиб, савдо тармоқларига етказиб берилди.

Меҳнат беллашувида корхона машъаллари — М. Мирзаева, Н. Рустамова, З. Гемаддинова ва бошқалар кўпчиликка намуна бўлишяпти.

ЮБИЛЕЙ 60 ВАХТАСИДА

УЛУҒ ОКТЯБРЬ 60 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

«Узтрансспецстрой» ишлаб чиқариш бирлашмаси асфальт-бетон заводининг коллективи ҳам Улуғ Октябрь 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун мусобақани авж олдирмоқда. Улар янгийўлликларнинг ташаббусига қўшилиб ишлаб, 7 ноябрга қадар юбилей йили план топшириқларини адо этиб, планга қўшимча 300 минг сўмлик бинокорлик маҳсулотлари ишлаб чиқаришга аҳд қилишган.

Завод коллективи эзгу ниятга эришиш мақсадида кун сайин социалистик мусобақани авж олдириб, ишлаб чиқаришдаги ички резервларни қидириб топмоқда. Социалистик мусобақада смена-ойлик топшириқларини ошириб бажараётган ремонт-механика цехи ишчилари пешқадамлик қилишмоқда. Цехда ишлаб чиқариш илғорлари кўплаб топилади. Қувурларни изоляциялаш участкасининг Марат Турсунов бошлиқ бригадаси аъзолари ўтган ойда ҳам унумли меҳнат қилиб, планни 150 процент адо этишди.

Шунингдек заводнинг Р. Ляпин, И. Геринг сингари малакали ишчилари бош бўлган бригада коллективлари ҳам социалистик мусобақа асосида ишлаб планни 130—140 процентдан адо этишяпти. Улар юбилей йилининг сўнгги ойлари ҳисобига иш бажаришмоқда.

Коммунистик меҳнат зарбдори Валентин Гулий асбобсозлик заводи механика цехининг моҳир прессчиси. Корхонада кўп йиллардан буён баракали меҳнат қилаётган бу зарбдор ишчи Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун фидокорона меҳнат қилиб, сменаойлик топшириқларини 140—160 процент адо этяпти.

СУРАТДА: В. Гулий. М. Нуриддинов фотоси.

• *Беш йиллик вахтасида*

Зарбдорлар зафари

Пойтахтдаги пойафзал ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига: «Қолоқларсиз, самарали ва сифатли меҳнат қилайлик!» шиори остида ишлаб, социалистик мусобақани ҳар тарафлама кенг қулоч ёйдирмоқда. Ишлаб чиқаришдаги бу меҳнат ташаббуси ўзининг ижобий натижасини бермоқда. Ҳозирги пайтда фабрикада 75 киши 1978 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда. Жумладан, 40 ишчи беш йилликнинг уч йиллик топшириғини бажариш арафасида турибди.

Пойафзалчиларнинг меҳнатга ижодий ёндошишлари туфайли корхона коллективи ишлаб чиқариш графигидан бир ҳафта олдинда бормоқда. Ярим йил мобайнида тежалган кунлар ҳисобига

Бугун

ГАЧА 456 МИНГ СУМЛИК ЁКИ 45 МИНГ ЖУФТ ПОЙАФЗАЛ МАҲСУЛОТ ПЛАНГА ҚЎШИМЧА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛДИ. КОЛЛЕКТИВ МАЖБУРИЯТНИ ШАРАФ БИЛАН БАЖАРМОҚДА. ЯРИМ ЙИЛ МОБАЙНИДА МАЖБУРИЯТДАН ОШИРИБ 56 МИНГ СУМЛИК МАҲСУЛОТ САВДО ТАШКИЛОТЛАРИГА ЮБОРИЛДИ.

Юбилей йилининг ўтган даврида пойафзалларнинг 80 номда янги моделлари ишлаб чиқаришга жорий этилди. Жумладан, тўрт моделга Давлат Сифат белгиси берилди. Шундай буюмлардан ярим миллион сўмликдан ортиқ тайёрланди.

ЗАВОДНИНГ САРА МАҲСУЛОТИ

Тошкент лок-бўёқ заводи коллективи фахрий беш бурчакли тамға қўйиб чиқариладиган буюмлари коллекциясини кўпайтирди. Металларнинг устини бўяшда, уларни занг босишдан сақлаш учун ишлатиладиган «ПФ—115» маркали эмаль Сифат белгисига сазовор бўлди. Ана шундай бўёқнинг 103 тоннасини йил охиригача истеъмолчиларга жўнатиш мўлжалланмоқда.

«ПФ—115» маркали эмаль тошкентлик химиклар юқори сифат рамзини қўйиб чиқарадиган буюмларининг учинчи туридир. Лок ва сув эмульсия бўёқлари ҳам Сифат белгиси билан чиқарилмоқда.

Завод коллективи бу йил ўн минг тоннадан ортиқроқ юқори сифатли маҳсулот чиқаради. Бу миқдор беш йилликнинг охирига келиб икки баравар кўпайди. Корхона ходимлари буюмларнинг яна икки турини давлат аттестациясидан ўтказиш тараддудини кўрмоқдалар.

(ЎзТАГ).

• *Улуғ Октябрь шарафига*

Ишчи аҳди

Шаҳримиздаги йирик корхоналардан бири бўлган агрегат заводида коммунистик меҳнат зарбдори Нуриддин Қиёмиевни ҳамма танийди. У 15 йилдан буён ишчи номини оқлаб келади. Бу давр мобайнида моҳир ишчи 50 га яқин шогирдни мустақил ҳаётга йўллади.

Бугун

эса беш йиллик зарбдори Н. Қиёмиевни ҳамкасблари ва шогирдлари гуллар билан қутлашди. Моҳир ишчи 1978 йил ҳисобига ишлай бошлади.

— Биз меҳнат қилаётган йиғув цехида, — дейди Н. Қиёмиев, — пахта териш машиналарининг асосий ишчи қисми бўлган аппарат механизмлари тайёрланади. Мен йил бошиданоқ ўз қарамоғимга учта станокни олгандим. Натижалар чакки эмас. Улуғ Октябрнинг қутлуғ 60 йиллик юбилейи нишонланадиган кунгача 1978 йил планларини ҳам уриналтишга азму қарор қилганман.

Фидокорлик самараси

Бугун

2-Қорақамиш массивида яна битта 48-квартирали уйнинг монтаж ишлари тугалланди.

«Главташкентстрой» «Жилстрой» трестининг «Ташросстрой», монтаж ишлари бошқармаларининг Б. Шукуров, Ф. Третьяков сингари тажрибали бинокорлари бош бўлган бригада коллективларининг аъзолари меҳнатсеварлик намуналарини кўрсатиб, бунга катта ҳисса қўшишди.

Трест бинокорлари юбилейга қадар микрорайонда яна тўртта уй-жой қурилишини тугаллаб, ҳамшаҳарларимизга туҳфа этишга қарор қилишган.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

★ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ва СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегациясининг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг 1977 йил 21—23 июнь кунлари Варшавада ўтказилган XXXI мажлиси якунлари тўғрисидаги ҳисоботини кўриб чиқиб, делегациянинг сессия мажлисидаги фаолиятини маъқулладилар.

★ Кеча Ленинградда Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар парламент аъзоларининг маслаҳат учрашуви очилди. Бу учрашувда БХР, ВХР, ГДР, ПХР, РСР, СССР, ЧССР делегациялари ва меҳмон сифатида Куба Республикаси парламентининг аъзолари қатнашмоқдалар.

★ Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Варшава Шартномаси давлатлари парламент аъзолари учрашувининг қатнашчиларига табриги эълон қилинган.

★ КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 5 июль куни Кремлда АҚШ нинг СССРдаги элчиси М. Тунни унинг илтимосига кўра қабул қилди.

Бўлиб ўтган суҳбат чоғида Л. И. Брежнев Совет Иттифоқининг Америка Қўшма Штатлари билан муносабатларига доир масалаларда тутган принципиал йўлини таъкидлади.

Л. И. Брежнев элчи орқали АҚШ президенти Ж. Картерга мактуб йўллади. Бу президентдан олинган аввалги мактубга қайтарилган жавоб мактубидир.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ АКАДЕМИГИ В. И. ПОПОВНИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали илмий-педагогик фаолияти ҳамда геологияни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети кафедрасининг мудири, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, профессор Владимир Иванович **Попов Халқлар Дўстлиги** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

1977 йил 5 июль.
Москва, Кремль.

Корхона цехи қайта қурилмоқда

Тошкент химия-фармацевтика заводининг ампула цехи реконструкция қилина бошланди. Қайта қуриш чоғида янги автомат ва ярим автомат асбоб-ускуналар ўрнатилади. Бу эса заводни қайта қуриш катта программасининг бир қисмидир. Тўртинчи кварталда бу ерда янги инженерлик корпуси ишга тушади.

Химия-фармацевтика заводи ташкил этилганидан буён ўтган 35 йил мобайнида ноёб маҳсулот ишлаб чиқараётган замонавий корхонага айланди. Маҳсулот ҳажми шу вақт ичида 200 баравардан зиёд кўпайди. Ҳозирги қайта қуриш беш йиллик охирига бориб дори-дармонлар ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш имконини беради.

(ЎзТАГ).

• *Илмий изланиш*

Чўллар бўстонга айлантирилади

Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини Орол денгизига оқизиш, экинзорларни кўпайтиришдан ташқари Ўрта Осиё территориясидаги физик-географик шароитларни ўзгартиради. Чўлларнинг қиёфасини бошқача қилиб юборади. Ҳозир жазирама ерлар ўтлоққа айланади. Шўрхоқ ва тақир ерлар «кўчади». Европадаги бир неча давлат жойлашса бўладиган территориядаги районнинг тупроқ характеристикаси ўзгаради.

Тошкент Давлат университети география факультетининг олимлари шундай прогноз қилдилар. Улар табиий комплексларда юз бериши мумкин бўлган ўзгаришларни, бўлғуси гидроиншоотлар ва ариқларнинг таъсирида ландшафтларнинг ўзгариш тенденцияларини, чўл ва ярим чўл районлар қурғоқчилигининг умумий сусайишини ўрганиб чиқдилар. Географлар чиқарган хулосаларини схематик карта ҳолида умумлаштирдилар. Бу карта бугунги кундаёқ келгуси йилларга ниғоҳ ташлашга имкон беради. Лойиҳани ишлаб чиқишда шу тадқиқот натижаларидан фойдаланилади.

(ЎзТАГ).

МУНОСИБ ТУҲФА

Бугун

Тошкент Давлат маданият институтининг студентлари бинокорлардан муносиб туҳфа олишди.

«Главташкентстрой»нинг 4-трестига қарашли 38-қурилиш бошқармасида меҳнат қилаётган 1-участка бинокорлари 800 ўринли иккита ётоқхонани фойдаланишга топширишди.

— Йил охиригача, — дейди прораб К. Авакян, — студентлар учун яна минг ўринли иккита ётоқхона қуриб берилади. Бошқарманинг А. Зиганшин ва Р. Евгорян бошлиқ бригадалари аллақачон пойдевор ишларини ниҳоясига етказишган.

Бунёдкорлар студентлар микрорайонини муддатидан уч ой илгари — яъни Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейига қадар эгаларига топшириш ниятида меҳнат қилишяпти.

• *Маданият янгилиги*

ДЎСТЛИК КЕЧАСИ

Бугун

Ф. Энгельс номли Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтида «Германия—Совет» дўстлик жамиятининг ташкил топганига 30 йил тўлиши муносабати билан тантанали кеча бўлди.

Кечага институт интернационал дўстлик клубининг аъзолари, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноати институтида таълим олаётган ГДРлик студентлар, жамоатчилик вакиллари таклиф қилинди.

Тантанали маросимда филология фанлари кандидати Р. Зинченко «Германия—Совет» дўстлик жамиятининг 30 йиллик фаолияти ҳақида доклад қилди.

Германия Демократик Республикасининг олий ўқув юртларида немис тили бўйича бир йиллик курсларни битириб қайтган ўқитувчилар — филология фанлари кандидатлари Н. Авазбоев, М. Аъзамов, Ш. Рўзиев, катта ўқитувчилар М. Ғозиева, Р. Жунаева, Ш. Жамоловa, М. Рустамовалар йилгилганларга гуллаб-яшнаётган немис диёри тўғрисидаги таассуротларини гапириб бердилар.

К. ЖУМАНИЁЗОВ.

ЯНГИ ЭКСПОНАТ

Бугун

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси газ саноати бўлимида «Каштар—Лалмикор» трассасига нефть ҳайдовчи гидронасоснинг макети қўйилди.

Яқиндагина ишга тушган бу қурилманинг авторлари — Ўрта Осиё нефть илмий-текшириш институти конструкторларидир. Техника янгилиги йилига 134 минг сўм фойда олиш имконини беради. У ўтмишдошига қараганда бир неча баравар арзондир.

* * *

Республикамизда автомобиль йўлларининг сони йилдан-йилга ортмоқда.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида куни-кеча очилган махсус стенд — ўнинчи беш йилликда республикамизда йўл қурилишининг истиқболлари ҳақида ҳикоя қилади.

Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар йўллар узунлиги 1.9 минг километр бўлган бўлса, ҳозир бу рақам 30 минг километрни ташкил этади.

• *Канал реконструкцияси давом этмоқда*

САЛОР ҚИЁФАСИНИ ЎЗГАРТИРМОҚДА

РЕПОРТАЖ

Ҳозир Салор бўйида бир неча ўн йил яшаган кишилар бу жойларни танишолмайди. Уларнинг Қорасув—1 ёки Қўйлиқ массивидаги янги квартираларига йўл олишар экан, шу атрофдан ўта туриб, қачонлардир шундайгина сув бўйида турган эски кўримсиз уйлари турган жойларни базўр танишади.

Чиндан ҳам бугунги Салорни таниб бўлмайди. Канал кенгайтирилган, ҳар икки соҳилига бетон плиталар қопланган, икки томондан соҳил бўйлаб йўлкалар бунёд этилган. Тўғри, ҳозирча яшил зоналар камроқ, аммо реконструкция ишлари тугаллангач, ободончиларга ҳам навбат келади. Реконструкция ишларининг тугалланишига эса оз вақт қолди. Аксарият участкаларда канал қирғоқларига бетон қоплаш тугалланган. Соҳил бўйлаб йўлкалар ўтказиш, тўсиқлар ўрнатиш ишлари олиб борилияпти.

Пролетар ва Тарас Шевченко кўчалари оралиғида Салорни реконструкция қилаётган «Ташоблмелиоводстрой» трести 5-кўчма механизациялашган колоннасининг ишчиларини биз ана шу иш устида учратдик.

Май ойининг ўзидаёқ каналнинг қия қирғоқларига сўнгги плита ўрнатилган эди. План бажарилиб, каналнинг 950 метр узунликдаги қисмига бетон қопланди. Шу кунларда Н. Далиев бошлиқ комплекс бригада ўнг соҳилда тўсиқлар ўрнатиш ишларини тугаллаяпти. Реконструкция бошланган дастлабки кунлардан бери шу ерда меҳнат қилаётган Т. Наврўзбоев, С. Нурпеисов, А. Эрмекбоев каби илғорлар зарбдорларча меҳнат қилишмоқда. Соҳил бўйлаб пастак плиталардан тўсиқ ўрнатилмоқда. Тажриба бўлгани учун иш аниқ бир меъёрда давом этяпти, энг муҳими ортда қолган — ўзанга бетон қопланган. Орадан яна бир неча кун ўтгач, тўғри йўлка Пролетар кўчаси бўйлаб кўприкка бориб туташади. Каналнинг ўнг соҳилида эса А. Рустамов бошлиқ бригада ўз ҳамкасбларидан ортда қолмасликка интиляпти. Кўприкдан Тарас Шевченко кўчасигача бўлган масофада юз метрли йўлка тайёр.

Оқимнинг юқори қисмидаги қўшни участкада ҳам Салорнинг қиёфаси ўзгариб боряпти. «Ташпромстрой» трестининг ишчилари бу ерда реконструкция ишларини ниҳоясига етказишди.

А. ТЮРИКОВ.

СУРАТЛАРДА: реконструкция ишлари тугалланган Пролетар кўчасидаги кўприк олдидаги участка; Н. Далиев бригадасининг ишчилари соҳил бўйлаб тўсиқ ўрнатиш ишларини олиб боришяпти.

Автор фотолари.

БИЗ — СОВЕТ ХАЛҚИМИЗ

Саломат бўлинг, болалар!

Врач уйда ҳам врач. Бизнинг катта уйимизда болалар кўп. Уларнинг қайси биридир баъзан шамоллаб қолади, кимнингдир оёғи лат ейди. Шундай ҳолларда ота-оналар мендан ёрдам сўрашади. Мен ҳам бажонидил ёрдамга шошаман. Чунки касбим врач.

Яқинда ишда сал ушланиб қолдим. Уйда турмуш ўртоғим, ўғлим мени кутиб ўтиришган экан. Ярим тунда эшик қўнғироғи жиринглади. Очсак, остонада Сева Ивановнинг отаси турибди. Ҳаяжонланиб, тезда бизникига киринглар, ўғлимнинг ҳарорати ошиб, алаҳлаб ётибди, деди. Кириб, Севанинг ҳароратини ўлчадим, керакли дори-дармонларни бердим. У тинч ухламагунича ёнидан жилолмадим.

Касбим шунақа, Минглаб совет шифокорлари қатори менинг ҳам зиммамга кишиларимизнинг саломатлигини сақлаш вазифаси юклатилган. Чунки, СССР янги Конституцияси лойиҳасининг 42-моддасида айтилганидек: **«СССР гражданлари соғлиқларини сақлаш ҳуқуқига эгадирлар. Бу ҳуқуқ давлат соғлиқни сақлаш муассасалари томонидан бепул малакали медицина ёрдами берилиши билан...»** амалга оширилади.

Бошқа ҳеч бир мамлакат кишилари бизнинг ватанимиздаги каби имтиёзларга эга эмас.

Болаларимиз бахтли ҳаёт кечиришяпти. Бунинг учун биринчи навбатда давлатимиз, ўқитувчилар, врачлар, қайғуришяпти. Минглаб санаторийлар болалар боғчалари, мактаблар, ҳамма-ҳаммаси кичкинтойлар учун, уларнинг сиҳат-саломат вояга етишлари учун хизмат қилмоқда. СССР янги Конституциясининг лойиҳаси буни яна бир марта тасдиқламоқда.

20 йилдан буён болалар саломатлиги йўлида меҳнат қиляпман. Ўтган давр мобайнида кўп қийинчиликлар ва шодлик дамларини бошдан кечирдим. Лекин ҳеч қачон танлаган касбимдан нолимадим. Тошкент медицина институтини битирган йилимоқ турмуш ўртоғим билан Қашқадарё области районларида аҳоли соғлиғини сақлаш борасида меҳнат қилдик. Кўпинча иш куни ярим тунгача давом этарди. Аввалига анча қийналдик. Иш кўп, тажрибамиз етарли эмас эди. Бироқ атрофимиздаги яхши одамлар таъсирида ҳар қандай машаққатларни енгдик. Худди ўша ерда биринчи марта меҳнат гаштини сурдик. Оғир касалликдан соғайган фарзандини бағрига босган чексиз бахтиёр онанинг қувончини кўрганимда уйқусиз ўтган тунлар, кунлар чарчоғи бир зумда йўқолар, қалбим қувончларга тўларди. Касбимдан фахрланардим. Одамларга қувонч улашишдан ҳам ортиқ бахт йўқ. Район меҳнаткашларининг саломатлиги йўлида 5 йил олиб борган хизматларимиз бизни ҳар жиҳатдан чиниқтирди. Буни бир умр унутмайман.

Бизнинг поликлиникамизда ўз касбини яхши билган, ўнлаб меҳнатсевар, жонкуяр шифокорлар меҳнат қилишади. Бу ўринда бош врач Т. Ниғматова, Ф. Холматова, Р. Черкасова, М. Каримова сингари ўз ишининг фидокорлари бўлган шифокорларни эслатиб ўтиш лозимдир. Уларни район аҳолиси жуда яхши билишади, моҳир шифокор сифатида ҳурмат қилишади.

СССР янги Конституциясининг 59-моддасида шундай дейилади: **«Гражданнинг ҳуқуқ ва эркинликларининг амалга оширилиши унинг ўз бурчларини бажариши билан чамбарчас боғлиқдир».**

Буни поликлиникамиз коллективининг болалар саломатлиги йўлида олиб бораётган меҳнатлари ҳам исботлаши мумкин.

...Ҳар тонгда участкада кабинетимда касалларни қабул қилаётганимда келажак авлоднинг саломатлиги йўлида эркин меҳнат қилаётганлигимни ўйлаб, қалбим фахр ва ғурур туйғуларига тўлади.

Д. МАҚСУДОВА,
Киров районидаги 12-поликлиниканинг болалар врачи, соғлиқни сақлаш аълочиси.

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

СССР КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

Илҳомбахш меҳнат билан

БАРЧА совет кишилари қатори пойтахтимиздаги 2-пойафзал фабрикасининг меҳнаткашлари ҳам СССРнинг янги Конституцияси лойиҳасини ва КПСС Марказий Комитетининг май (1977 йил) Пленуми қарорларини, шу пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев қилган докладни тўла-тўкис ва батамом қўллаб-қувватламоқдалар ҳамда маъқулламоқдалар. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, фабрикадаги ёш ишчиларнинг ҳақиқий мураббийси П. В. Кряжева биз билан бўлган суҳбат пайтида ишчи ҳамкасблари фикрини ифодалаб жумладан шундай деди:

— Ўзбекистон ССР Олий Советининг IV сессиясида сўзга чиққан нотиқлар янги Конституция яратиш зарур бўлиб қолганлиги, унга киритилган ўзгартишларнинг характери ва унда баён этилган мазмуннинг асосий белгилари, янги Асосий Қонуннинг ички ва халқаро ҳаёт учун бўлган аҳамияти ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг қисқа бўлса ҳам, салмоқдор, чуқур мазмунли докладида жуда равшан, аниқ ва ишонарли тарзда таърифлаб берилганлигини қайта-қайта таъкидлаб ўтдилар.

Ҳақиқатан ҳам биз, ишчилар учун СССРнинг янги Конституцияси лойиҳаси — бахтимизнинг қомусидир. Чунки лойиҳанинг ҳар бир сатри совет кишиларининг бахтли турмуш кечиришлари, давлатни ўзлари бошқаришлари ва ана шу бошқарув ишларида фаол қатнашишлари учун кўрсатилган ғамхўрликдан иборатдир.

СССРнинг янги Конституцияси лойиҳасини ўқир эканмиз, унда СССР гражданлари меҳнат қилиш ҳуқуқига, яъни меҳнатнинг миқдори ва сифатига мувофиқ ҳақ тўланадиган ва гарантияланган иш олиш ҳуқуқига, шу жумладан ўзларининг лаёқатларига, қобилиятларига, ўрганган касбларига, олган билимларига мувофиқ равишда ва жамият эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда касб, машғулот ва иш танлаш ҳуқуқига эга эканликлари алоҳида таъкидлаб ўтилган.

Ана шу 40-моддада таъкидланишича, **меҳнат қилиш ҳуқуқи социалистик хўжалик системаси билан, жамиятнинг ишлаб чиқариш кучларини тинимсиз ўстириш билан, текинга касб ўргатиш билан, меҳнат малакасини ошириш ва янги ихтисосларни ўргатиш йўли билан таъминланиши қайд этилган.** Буни бизнинг корхонамизда меҳнат қилиб турган ҳар бир ишчи тимсолида яққол кўриш мумкин.

Биз, пойафзалчиларнинг ҳар биримиз худди ана шу Конституция моддасида таъкидланганидек, ўз ҳалол меҳнатимиз билан жамиятнинг ишлаб чиқариш кучларини тинимсиз ўстириб, текинга касб ўргандик ва текинга касб ўргатишимиз ҳам керак. Ҳар бир ветераннинг олдида турган вазифа партия даъват этганидек, ўзи ҳамда ёш ишчилар малакасини оширишдан ҳамда янги ихтисосларни ўрганиш ва бошқаларга ўргатишдан иборатдир.

— Шунинг учун ҳам, — дейди меҳнат ветерани П. В. Кряжева, — СССРнинг янги Конституцияси лойиҳаси қабул қилиниши ва Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш мақсадида ўз зиммамга йил мобайнида икки ёш ишчига касб ўргатиш мажбуриятини оламан. Ўзим смена нормасини 1,5—2 баравар адо этиш билан икки ёш ишчининг ҳам илғорлар сафидан ўрин эгаллашларига эришаман.

Биргина П. В. Кряжева эмас, балки корхонанинг ҳар бир ишчиси шу кунларда ана шундай эзгу ният билан меҳнат қилмоқда. СССР янги Конституцияси лойиҳасининг муҳокамага қўйилиши ишчилар ташаббускорлигини оширмоқда.

Корхонада чиққан «Чақмоқ» варақасида ана шу ташаббуснинг аҳамияти, унинг корхона цехлари бўйлаб кенг тарқалганлиги, ёш ишчиларни ўз оталиқларига олган мураббийлар ҳақида фикр юритилган.

Бу ташаббус корхона ишлаб чиқаришида, маҳсулот сифатида, меҳнат интизомида ўз самарасини кўрсатди. СССР Конституцияси лойиҳаси муҳокамаси уйғотган ташаббускорлик, ишчиларнинг илҳомбахш меҳнати туфайли ўнинчи беш йилликнинг юбилей йили биринчи ярим йиллик план топшириқлари муддатидан илгари адо этилди, планга қўшимча бир неча минг жуфт сифатли пойафзаллар савдо ташкилотларига етказилди.

Т. НАЖМИЙ,
«Тошкент оқшоми»нинг жамоатчи мухбири.

Тажриба пиллакашлик фабрикасининг зардор ишчилари Ҳусния Мирзатиллаева ва Фароғат Алиашурова корхонада анчадан буён ипак ўровчи бўлиб меҳнат қилишади. Ёшларга қунт ва меҳр билан ўз касбсирларини ўргатиб келаётган бу мураббий ишчилар доим сифатли маҳсулот ишлаб чиқарадилар.

СУРАТДА: (чапдан-ўнгга) Ҳ. Мирзатиллаева ва Ф. Алиашурова ўртоқлар.

Ишчи оиласи бахти

Шу кунларда бутун совет халқи Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг янги Конституцияси лойиҳасини қизғин муҳокама қилмоқда ҳамда Конституция комиссиясининг раиси, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия Марказий Комитети май Пленумидаги докладини якдиллик билан маъқулламоқда. **Мен ҳам СССР янги Конститутицияси лойиҳасини қизиқиш билан ўқиб чиқдим. Бу ҳужжатни ўқир эканман, унинг ҳар бир сатри қалбимни чексиз қувонч билан тўлдирди.** Партия ва ҳукуматимиз биз ишчиларнинг эркинлигини ўйлаб, янги шарт-шароитлар юзага келтираётганидан беҳад қувондим. Айниқса Конституция лойиҳасининг 40-моддасидаги **«ҳар бир ишчи ўз қобилияти, эркинлиги ва озодлиги бўйича иш танлаш, белгиланган маълум муддат бўйича меҳнат қилиш ҳамда дам олиш ва билим олиш ҳуқуқига эга»** деб айтилган сўзлар мени ҳамда бутун оиламиз аъзоларини тўлқинлантириб юборди.

Бизнинг оиламиз — ишчи оиласи. Дадамлар 40 йилдан ортиқ бинокор бўлиб ишлаб, ҳозирги кунда қарилик гаштини сурмоқдалар. Акам ҳам бинокор. Турмуш ўртоғим Ҳафизахон китоб базасида ишчи бўлиб ишлайди, икки укам 1-пойафзал фабрикасида меҳнат қилишади. Ҳаммамиз меҳнатдан катта обрў ва бахт топганмиз. Ҳеч қандай камчилигимиз йўқ. Оиламиз аъзоларининг ҳар бирининг ўртача ойлик маоши 150 сўмни ташкил қилади.

Менинг ўзим эса саккиз йилдан бери 2-кўн заводида меҳнат қилиб келаман. Ўртача ойлик маошим 200 сўмни ташкил қилади. Коллективим мендан, мен коллективимдан хурсандман.

Ҳар куни етти соатлик қизғин меҳнатдан сўнг, меҳнат гаштини суриб, маданий ҳордиқ чиқариш — шаҳримизнинг сўлим хиёбонларини айланиб, табиат гўзаллигидан баҳраманд бўлиш, кинотеатрга бориш ёки уйда ёстиққа ёнбошлаб олиб китоб, газета ва журнал мутолаа қилиш мумкин. Шахсан мен ҳозир ишдан сўнгги бўш вақтларимда олий ўқув юртига киришга тайёргарлик кўряпман.

Ўтмишни бир эсланг. Революциядан олдинги ишчилар ўз олдига мен қўйган мақсадларни қўя олармиди? Асло! Чор самодержавиеси давридаги ишчиларнинг оғир меҳнати ва аянчли аҳволи ҳақида кўп ҳикоялар эшитганмиз. Ўша пайтларда ишчилар 12—14 соатлаб меҳнат қилишса-да, меҳнатлари эвазига арзимас ҳақ олар эдилар. Бойиганда — завод ва фабрика эгалари бойирди. Ишчиларнинг ҳордиқ чиқариши учун ҳам дуруст шароит йўқ эди. Улар пастқам, тор кулбаларда қийналиб яшардилар.

Фақатгина Улуғ Октябрь революцияси ғалабасидан сўнггина ишчиларнинг орзу-ҳаваслари рўёбга чиқди.

Улар меъёрида меҳнат қилиб, тўқ, эркин турмуш кечира бошладилар. Бизнинг бугунги ҳаётимиз ҳам бунинг яққол далилидир.

Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрликларига жавобан барча имкониятларимизни ишга солиб, сифат ва самарадорлик беш йиллигининг иккинчи йили план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш учун изчиллик билан кураш олиб боришимиз керак. Бу айни вақтда бизнинг Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейига муносиб меҳнат туҳфамиз ҳам бўлади.

И. ЗОИРОВ,
2-кўн заводи пардозлаш цехининг ишчиси, коммунистик меҳнат зарбдори.

Тошкент экскаватор ремонти заводининг коллективи барча саноат корхоналари коллективлари қатори СССР янги Конституцияси лойиҳасини қизғин муҳокама қилмоқда. Бу муҳим ҳужжатдан руҳланган экскаваторчилар юбилей йили топшириғини барвақт уддалаб, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун курашяпти. Кўплаб ишчилар Асосий Қонун лойиҳасидан руҳланиб, янада самарали меҳнат қилиш учун бел боғладилар. Жумладан, механика цехининг токари коммунистик меҳнат зарбдори Эдик Корнилов беш йилликни уч ярим йилда бажаришга аҳд қилди.

СУРАТДА: моҳир токарь Э. Корнилов.

М. Нуриддинов фотолари.

Республика бўйлаб

ҚУРКА ГЎШТИ «ФАБРИКАСИ»

Косон районидаги «Партия XXII съезди» колхозида курка гўшти етиштирадиган Қашқадарё областида биринчи комплекс қурила бошланди. Бу ерда «Узгипросельстрой» институти тайёрлаган лойиҳа асосида юз минг бош паранда боқиш учун мўлжалланган 36 та парандахона қурилади. Комплексда ўрдакларни парвариш қилиш соҳасидаги ҳамма ишларни механизациялаштириш ва автоматлаштириш кўзда тутилади. Бу эса — ҳар бир ўрдакнинг вазнини қисқа муддатда 2,5—3 килограммга етказиш имконини беради. «Фабрика»нинг биринчи навбати 1978 йилдаёқ ишга тушади.

БОҒЛАРНИНГ НОЗ-НЕЪМАТЛАРИ

Бу йил Монголия аҳолиси Ўзбекистон боғларида етиштирилган олманинг «Ҳосилдор», «Первенец Самарқанда», «Буровинка ташкентская» деб аталган янги навларини истеъмол қилишлари мумкин. Тошкент областидаги ихтисослаштирилган Қибрай ва Фарғона областидаги ихтисослаштирилган Усмон Юсупов номли совхозларнинг деҳқонлари Улан-Баторга дастлабки юз тонна мева жўнатдилар. Бу хўжаликларда мевадан мўл ҳосил олинмоқда. «Узплодоовощвинпром» аграр-саноат бирлашмасининг хўжаликлари мавсум охиригача Монголия Халқ Республикасига яна 400 тонна олма, ўрик, шафтоли ва нок жўнатадилар.

ЧОРВА МОЛЛАР УЧУН «ВИТАМИНЛАР»

Тошкент областидаги хўжаликларда витаминли талқон ишлаб чиқарадиган 32 та агрегатнинг ҳаммаси тўла қувват билан ишлай бошлади. Бу эса ҳар куни 220 тонна қимматли озуқа ишлаб чиқариш имконини беради. Область колхоз ва совхозларида қиш мавсуми учун чорва молларига ҳозирдаёқ қарийб 8 минг тонна — ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 4 баравар кўп «витамин» ғамлаб қўйилди.

(ЎзТАГ).

ВИСТАВКА МУКОФОТЛАРИ

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг кенгаши 1976 йилги иш якунлари юзасидан социалистик мусобақа ғолибларига мукофотлар берди.

Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларидан 5 киши виставканинг олий мукофоти — Фахрий диплом ва «Москвич» автомашинасига сазовор бўлди.

Саноат корхоналари, колхозлар, совхозлар, илмий муассасаларнинг 90 коллективи Фахрий дипломлар ва қимматли совғалар олишга сазовор бўлдилар. Булар орасида В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Андижон область Марҳамат районидаги «Комсомол 50 йиллиги» колхози, Шуманай районидаги «Правда» колхозининг Калинин номли бўлими, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг электроника институти ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва юксак иш сифати учун, техника тараққиёти суръатларини жадаллаштириш учун курашда ўрнак кўрсатган бошқа меҳнат коллективлари бор.

Халқ хўжалиги ходимларидан 530 киши виставканинг биринчи, иккинчи ва учинчи даражали дипломлари билан тақдирландилар.

Шаҳар хўжалиги мавзуида

СУВ ИСРОФ БЎЛМАСИН

Пойтахтимиз индустриал асосда тез тараққий этаётган ҳозирги кунда шаҳарни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш, унинг иқлимини мўътадиллаштириш, ҳавони салқин ва мусаффо сақлаш биринчи галдаги масалалардандир. Шунинг учун ҳам бундан уч йил муқаддам шаҳар Сув хўжалиги бошқармаси ташкил этилган эди. Бошқармамиз пойтахтдаги мавжуд суғориш тармоқлари ва сув манбаларидан рационал фойдаланиш бўйича иш олиб бормоқда. Ўтган йиллар мобайнида сув исрофгарчилигини камайтириш, янги-янги суғориш тармоқлари қуриш ва ремонт қилиш бўйича, шаҳарни арик суви билан таъминлаш бўйича кўпгина ишлар амалга оширилди. Айниқса магистрал каналлар ва ундан сув оладиган манбалар ишини назорат қилиш соҳасида кўпгина ишлар қилинмоқда.

Бошқармамизда хиёбонлар, парк ва кўчалардаги дов-дарахтларни суғоришда сувдан тежамли фойдаланиш бўйича тадбирлар ишлаб чиқилган. Бошқарма ва ишлаб чиқариш гидроучасткаларида, каналлар ва майда суғориш тармоқларида сувнинг қандай фойдаланилишини кеча-кундуз назорат қилиш бўйича навбатчиларнинг қатъий графиги тасдиқланди. Бошқарма кучи билан каналлар, кўприк кувурлари ва люкерларни тозалаш бўйича ҳам жадал ишлар олиб борилмоқда.

Бу йил сув оз бўлишини ҳисобга олиб, пойтахтдаги дов-дарахтларни сув билан етарли даражада таъминлаш учун тўртта артезиан қудуқлари қазиш кўзда тутилган. Сув исроф бўлиши кўпроқ кўзда тутиладиган жойларда эса канал ўзанларини бетон билан қоплаш бўйича ишлар олиб борилмоқда. Шу йилнинг охирига қадар Чилонзор районини сув билан таъминловчи Новза каналини реконструкция қилиш ишлари ниҳоясига етади. Бундан ташқари, Ҳамза районидан ўтувчи олти километрли Пулэмас канали қурилиши тез суръатлар билан олиб борилмоқда.

Юртимизда айни саратон нафаси кезмоқда. Шу кунларда дов-дарахтларнинг сувга талаби жуда катта. Аммо канал ва ариқлардаги мавжуд сувдан фойдаланиш даражаси шу куннинг талабларига мос эмас. Шаҳримиздаги кўпчилик районларнинг ободонлаштириш бошқармалари майда суғориш тармоқларини сифатли ремонт қилмаганлиги туфайли улар дов-дарахтларга сувни етказиб беролмаяпти. Масалан, Фрунзе районидаги Гадраган канали суви кўп исроф бўлмоқда. Район ободонлаштириш бошқармаси майда суғориш тармоқларига эътибор бермаётганлиги учун Шпильков, Баранов, Карл Либкнехт кўчаларига тез-тез сув тошиб кетмоқда.

Ҳамза районидаги Қиёт каналидан сув оладиган тармоқлар ҳам ана шундай қаровсиз аҳволда. Натижада Иззат кўчасига, 4-турар жой шаҳарчаси ва унинг атрофидаги биноларга тез-тез сув тошмоқда. Шу райондаги Пулэмас ва Сарикул каналларида сув етарли бўлганига қарамай ундан фойдаланиш даражаси ёмон аҳволда.

Тўғрисини айтганда, пойтахтимиздаги магистрал каналлар ва катта ариқларда сув ўтган йилдагидан кам эмас. Аммо ундан фойдаланиш, ариқлар ва майда суғориш тармоқларининг дов-дарахтларга сув ўтказа олиш қуввати ёмон аҳволда. Натижада суғориш суви кўп исроф бўлмоқда. Шунинг учун ҳам район ободонлаштириш бошқармалари сув исрофгарчилигига йўл қўймаслик, унинг ҳар қатрасидан унумли фойдаланиш учун барча тадбирларни кўриши керак.

Яна бир масала, «Ташоблводхоз» тресги Ялангоч каналига нормадагидан 500—600 литр кам сув юбормоқда. Натижада Луначарский кўчаси ва Шимоли-Шарқ массивларида суғориш суви етмай қоляпти. Айни жазирама иссиқ кунларида бу масалани тўғри ҳал этиш шу куннинг муҳим проблемаларидандир.

Биз пойтахт аҳолисидан ариқларни ва майда суғориш тармоқларини тоза сақлашни, улардан доимо сув оқиб туриши учун шароит яратишларини илтимос қиламиз. Бу эса шаҳримизнинг кўрки-жозибаси бўлган яшил бойлигимизни муҳофаза қилишнинг муҳим шартларидан биридир.

Р. ИСАХЎЖАЕВ,
шаҳар сув хўжалиги бошқармасининг бошлиги.

«ОҚШОМ» КОНКУРСИ

ТОШКЕНТНИНГ ЭНГ ЯХШИ ҲАЙДОВЧИСИ

У КИМ БЎЛАДИ?

Ўзбекистон пойтахтида ҳамшаҳарларимизнинг транспорт хизматига бўлган талабларини янада яхшироқ қондириш борасида бирмунча ишлар қилинди ва қилинмоқда. Фақат кейинги вақтларнинг ўзида янги маршрутлар очилиб, ҳаракатдаги составлар янгиланди. Эски трамвай, автобус ва троллейбуслар ўз ўрнини барча қулайликларга эга бўлган, замонавий, юмшоқ, кўп ўринли машина ва вагонларга бўшатиб берди.

Транспортчилар шонли Октябрнинг 60 йиллик юбилейини меҳнатда улкан ютуқлар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани қизитиб, зиммаларига олган план ва мажбуриятларни муваффақиятли адо этмоқдалар. Депо ва парк коллективлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг КПСС XXV съезди минбаридан туриб айтган сўзларини ҳамда маиший хизмат кўрсатиш ходимларига қарата мурожаатидаги:

«...Ўртоқлар, совет кишиларининг фаровонлиги ҳам, кайфияти ҳам сизларга, сизларнинг меҳнатингизга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Буни эсдан чиқарманг. Ташаббус кўрсатиб, яхши ишлангиз, илғорларга тенглашингиз», деган сўзларини ўзлари учун дастуриламал қилиб олдилар.

Транспортчилар орасида меҳнатда ва ҳаётда ўзини кўрсатган кишилар жуда кўплаб топилади. Улар ўз тажриба ва билимларини ёшларга ўргатиш билан бирга, уларни ўз касбини севишга, ҳар бир топширилган ишини масъулият билан бажаришга ўргатишади.

Лекин, шунга қарамасдан транспорт хизматида ҳалигача баъзи бир камчиликлар мавжуд. Газетхонларимиз редакциямизга йўллаётган хатларида шаҳар хўжалигининг ана шу тармоғи хизматидаги камчиликлардан норозиликларини баён қилишади.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг редакцияси «Главташпассавтотранс» ва трамвай-троллейбус бошқармаси билан биргаликда илғорлар тажрибасини кўрсатиш, йўловчиларга хизмат кўрсатишдаги камчиликларни йўқотиш мақсадида шу йил 1 июлдан бошлаб республикамиз пойтахтининг энг яхши ҳайдовчиси конкурсини ўтказишга қарор қилди. Бу конкурсни ўтказишдан мақсад, ҳайдовчи касбини улуғлаш, шу билан бирга барча пассажир транспорти хизматини яхшилашдир.

Конкурснинг асосий шартларидан бири ҳамма ҳайдовчилар учун социалистик мажбуриятни бажариш, аҳолига маданиятли хизмат қилишдир. Ҳамшаҳарларимизга сидқидилдан хизмат қилган, илғорларнинг энг илғори конкурс ғолиби бўлади.

Жюри составида барча автобус, троллейбус, таксомотор парклари, шу трамвай депоалари партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, маъмуриятнинг вакиллари қатнашади. Жюри энг яхши ҳайдовчилар номзодини аниқлаб, материалларни шаҳар конкурс комиссиясига тақдим этади. Конкурс натижаларига Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги арафасида якун ясалади. Конкурснинг ҳамма шартлари ҳар бир меҳнат коллективларида кўринарли ерга осиб қўйилади.

Шу билан бирга комиссия йўловчиларнинг ҳайдовчилар ҳақида редакцияга юборган хатларини ҳам инобатга олади.

Хатларингизни қуйидаги адресга 700.000, Тошкент, ГСП, Ленин проспекти, 41-уй. «Тошкент оқшоми» редакциясига юборинг. Конвертларингизга «Энг яхши ҳайдовчи номини олиш учун конкурсига» деган сўзни ёзишни унутманг.

Редакция илғор ҳайдовчилар тўғрисида, уларнинг суратлари билан ҳикоя қилади. Конкурс ғолибларига қимматбаҳо совғалар тақдим қилинади.

Катта йўл босқичлари

Турксиб — дўстлик магистрали

Темирйўлчи инйимидаги кекса бир киши суратни ҳаяжон билан кўздан кечирмоқда. Сарғайиб қолган фотосурат тагида «1930 йил, апрель. Турксиб қурувчилари магистралнинг шимолий ва жанубий участкаларини туташтирганликлари муносабати билан Ойнабулоқда бўлиб ўтган митингда. Қарийб бир ярим минг километр афсонавий йўл босиб ўтилди!» деб ёзилган.

Турксиб ветерани Аҳмаджон Маженов Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишлаб Қозоғистон ССР Марказий давлат музейида ташкил этилган виставкада яна ўзининг ёшлик даври билан учрашди. Номаълум фотограф суратга олган бинокорларнинг хушчақчақ оломони ичида ўзининг қадрдон ўртоқларини, ўзини кўрди.

— Оғир кунлар эди, — деб эслайди А. Маженов.— 1928 йил баҳорида сел қурилаётган йўлнинг баъзи участкаларини ювиб кетди. Бунинг устига бойлар ва қулоқлар бош кўтариб, телефон симларини уздилар, кишиларни қўрқитдилар. Лекин шунга қарамай даштлар ва тоғларни штурм қилиш давом эттирилди. Ҳар куни икки километр масофада темир йўл қурилди. Бутун мамлакат шу йўлни қуришда қатнашди, Октябрь революциясигача кимсасиз чўлларнинг қиёфасини ўзгартирди. Руслар ва қозоқлар, украинлар ва ўзбеклар, белоруслар ва тожиклар бир сафда туриб меҳнат қилдилар. СССР Конституцияси лойиҳасида Советлар мамлакатидаги барча миллатлар ва элатларнинг ҳар тарафлама ривожланиши ва бир-бири билан яқинлашувига эришувлари тўғрисидаги сатрларни ўқиб ана шу интернационал қардошликни ифтихор ҳислари билан эслайсан киши.

Ҳозирги Турксиб йўлидан учиб бораётган поезд деразаларидан шолипоялар, токзорлар, бепоён ғаллазорлар кўзга ташланади. Темир йўл устидан ўтган электр линиялари тез-тез учраб туради. Бу линиялар йирик саноат корхоналарига, чорвачилик комплексларига олиб боради. Турксиб трассаси бўйлаб Қапчағай, Учтўбе, Аягуз, Чарск шаҳарлари қад кўтарди.

Пўлат йўллар Қозоғистоннинг ер усти ва ер остидаги битмас-туганмас бойликларини кишиларга инъом қилган калит бўлди. Ҳозирги вақтда республика мамлакатнинг кўп районларига ғалла, нефть, газ, металлургия хом ашёлари ва бошқа материаллар юбориб турибди. Совет Қозоғистони заводларида ишлаб чиқарилган станоклар ва машиналар муносиб равишда шуҳрат қозонди.

Турксиб орқали ҳар кечаю-кундузда ўн минглаб тонна юк ташилмоқда. Бу эса у фойдаланишга топширилган биринчи йиллардагига қараганда ўттиз баравар кўп. Турксиб магистрали Қозоғистоннинг темир йўл тармоғини ғоят ривожлантириб юборди. Пўлат йўллар иттифоқдош республиканинг барча областларини бир-бири билан туташтирди, Сибирга, Узоқ Шарққа, мамлакат марказига бевосита йўл очиб берди.

Б. КОСТЮК,
ТАСС мухбири.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Д. КАРИМОВА, М. МАҲАМАДАЛИЕВА: Кўзимиз ёригандан кейин биз иш ҳақимиз сақланмаган ҳолда бир йиллик отпуска олган эдик. Яқинда шу муддат тугаб, фарзандларимиз бир ёшга тўлади. Лекин биз яна 5—6 ой иш ҳақимиз сақланмаган ҳолда отпуска олиш ниятидамиз. Шундай қилиш мумкинми?

Жавоб: Ўзбекистон ССР меҳнат қонунларининг 194-моддасида бир ёшга тўлмаган чақалоғи бор аёлга унинг аризасига биноан фарзанди бир ёшга тўлгунга қадар иш ҳақи сақланмаган ҳолда бир йилгача отпуска берилиши қайд қилинган. Маълум сабабларга кўра уларга яна қўшимча отпуска берилиши қонунда кўрсатилмаган.

* * *

Ғ. МАМАЖОНОВ: Мен ҳозир агрегат заводида ишлайман. Бу ерга уч йил ишлаш ҳақида шартнома тузиб ишга кирган эдим. Орадан олти ой ўтгач ўз аҳдимдан қайтдим. Бу фикримни корхона кадрлар бўлимининг ходимларига айтсам рад жавоби беришди. Энди мен нима қилишим керак?

Жавоб: Ўзбекистон ССР меҳнат қонунларининг 40-моддасида маълум муддатга тузилган меҳнат шартномаси агар ишчи оғир бир касалликка учраб ёки инвалид бўлиб қолиши туфайли меҳнат қобилиятини йўқотган тақдирдагина муддатидан аввал бекор қилиниши мумкин, деб кўрсатилган. Шунингдек, унда маъмурият меҳнат қонунчилигини қўпол равишда бузган тақдирда ва ўта узрли сабабларга кўра ҳам шартнома муддати тугамасдан бекор қилиниши мумкинлиги қайд қилинган. Кўриниб турибдики, сизнинг тутаётган ишингиз меҳнат қонунининг ҳеч бир талабига тўғри келмайди.

* * *

А. АЗИМОВА: Уйда ўстириладиган хонаки гулларни крандан келадиган сув билан суғориб бўлмайди деб эшитдим. Шу тўғрими?

Жавоб: Шаҳардаги сув қувурларидан келадиган сувга хлор аралаштирилган, бўлади, ундан ташқари баҳор ва куз фаслида унинг ҳарорати 20 даражадан паст бўлади. Шунинг учун ҳам уни дарҳол гулларга қуйиб бўлмайди. Водопроводдан олинган сувни кенг идишда бир кеча-кундуз тиндириб қуйиш ва унинг ҳарорати 20 даражага етгандан кейингина уйда парваришланадиган гулларга қуйиш лозим.

КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА

ГАИ АХБОРОТИ

Тунда шаҳар бўйлаб бир автомобиль борарди. У бир неча чорраҳадан ғизиллаб ўтиб Луначарский шоссесига чиқди. Шу ерда у йўл четидаги паст тўсиққа урилиб, ағдарилди.

Тасодиф оқибатида жароҳатланган пассажир Ирина Малахованинг оёғи синган ва бели мертилган ҳолда «Главташкентстрой»нинг медицина-санитария қисмига келтиришди. Машинанинг ҳайдовчиси Шокир Биклаев ҳам ана шундай жароҳат билан шу ерга келтирилди. Тасодифни юз беришига нима сабаб бўлди? Албатта, йўл ҳаракати қоидасини қўпол суратда бузиш. Биринчидан, Биклаев 93—54 ТНК «ВАЗ—2103» машинасини ҳайдашни ҳеч қандай ҳайдовчилик гувоҳномаси бўлмаган ҳолда ўтирган. Иккинчидан, у машинани бошқариб бораётган пайтда маст бўлган.

* * *

Биз 28 июнда картон идишлар заводида қоровул бўлиб ишловчи М. Искандаровни маст ҳолда мотоцикл бошқариб бораётганда тасодифга сабаб бўлганлиги ҳақида хабар қилган эдик.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ички ишлар бошқармаси Давлат автомобиль инспекцияси маъмурий комиссиясининг қарорига биноан у икки йил муддат билан ҳайдовчилик гувоҳномасидан маҳрум қилинди ва 20 сўм жарима тўлади.

ИНСОН БАДАНИНИНГ ҚИЗИҚ ХИСЛАТЛАРИ

ИНСОН ЎЗ БАДАНИНИНГ БИРОР АЪЗОСИСИЗ ЯШАШИ МУМКИН, АММО УМИДСИЗ ЯШОЛМАЙДИ!

Саксон ёшли бир кишини касалхонага келтиришди. Уни машина уриб кетган эди. Унинг умумий аҳволини текширганларида барча оғир касалликларга дучор эканлиги аниқланди. Унинг қон босими жуда баланд эди, ўпкасининг бир бўлаги ишдан чиққан, буйраги хароб, жигари жуда заифлашиб қолган эди. Қизиғи шундаки, у ўзида ҳеч қандай касаллик асари борлигини шу кунгача сезмаган. Врачлар кўп йиллик тажрибалар асосида инсон аъзосининг бир қисми йўқ бўлишига қарамай, иккинчи қисми ўз фаолиятини давом эттириш хусусиятига эга эканлигини исботлаганлар. Масалан, иккинчи жаҳон уруши даврида кўп жангчиларнинг мияси қаттиқ жароҳатланиб, операциядан кейин яна тузалиб кетаверган.

Одам ошқозонсиз ҳам яшаши мумкин. Баъзи кишилар ошқозон ракига учрагани учун уларнинг ошқозони бутунлай олиб ташланган. Ошқозон вазифасини эса йўғон ичак бажарган. Бир кишини шундай операция қилганларида у тез кунда тузалиб, уч маҳал овқатни уриб юраверган.

Жигарнинг ҳам бир қисмини операция йўли билан олиб ташлаш мумкин. Бундан бир неча йил муқаддам бир кишининг жигари ишдан чиққани учун унинг каттагина қисми олиб ташланди. Аммо у узоқ вақт яшаб юрди.

Бундан ташқари, одамнинг бир ўпкасини, буйрагини ёки бошқа аъзоларининг бир қисмини ҳам олиб ташлаш мумкин.

Биз бу ерда шуни таъкидлаб ўтмоқчимизки, инсоннинг узоқ яшаши учун ундаги интилиш, умид ва ирода катта роль ўйнайди. Баъзан оддий касаллик билан оғриган кишилар ҳам ўзларининг чидамсизлиги ёки ҳаётдан безганлари туфайли ўлимга тан берадилар ва тезда нобуд бўладилар. Баъзи оғир касаллар эса ўлишни истамаганликлари ва ҳаётга бўлган интилишлари туфайли тузалиб кетадилар. Бу борада бир воқеани мисолга келтирмоқчимиз.

Бир йигит янги уйланган эди. У хотинини жуда севар, хотини эса ҳомиладор бўлиб, ойи-куни яқин эди. Йигит оғир хасталик билан касалхонага олиб келинди. У рак билан оғриган экан. Врачлар уни текшириб кўришди ва бир неча кундан ортиқ яшаши мумкин эмаслигини айтишди. Аммо кунлар ўтса-да, у ҳамон тирик эди. Хотини кўз ёргач болани унинг олдига олиб келдилар. Йигит боланинг қулоғига: «Мен қачондан бери сени кутиб ётгандим!» деди-ю, кўп ўтмай жон берди. Унинг юрагида болани кўриш умиди бўлиб, шу умид уни бир неча кунлаб яшашига сабаб бўлди. Ҳа, инсон ўз умиди билан тирик. Яхши умидли инсон узоқ яшайди!

Форсчадан
Маҳмуд ҲАСАНОВ
таржимаси.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

• Газетхон илтимоси

ТИШ ЮВИШ

Болалар неча ёшдан бошлаб тиш ювишлари мумкин?

З. ИСҲОҚОВА,
уй бекаси.

Бу саволга медицина фанлари доктори, профессор, стоматолог В. А. Еникеев шундай жавоб беради:

— Сиҳат-саломатликни таъминлашда ва турли касалликларнинг олдини олишда соғлом тишларнинг аҳамияти катта. Касалланган тишларни даволаш — бошқа касалликларнинг олдини олиш деган сўздир. Масалан, қурт еган тишларни даволаш ревматизмнинг олдини олиш демакдир.

Одатда, истеъмол қилинган овқат қолдиқлари тиш ораларида қолиб чирийди. Натижада тиш касалланиши ва оғиздан ёқимсиз ҳид келадиган бўлиб қолиши мумкин. Шунинг учун тишни доимо тоза тутиш керак. Буни болаларга ёшлик чоғидан ўргатиб бориш керак. Уч ёшгача бўлган болаларга овқатланиб бўлганларидан сўнг озроқ илиқ сув ёки унча аччиқ бўлмаган чой ичириб юбориш мумкин.

Уч ёшга тўлган болаларни эса болалар учун мўлжалланган юмшоқ тиш чўткаси ва порошоги билан тишни ювишга ўргатиш керак.

Тишни ҳар куни эрталаб ювиш, кечки овқатдан сўнг эса оғизни чайқашга уларни одатлантириш керак. Тиш чўткалари яхшилаб тозаланиб, алоҳида стакан ёки идишда юқорига қаратиб қўйилиши керак. Болаларнинг тишда ёнғоқ, данак чақишларига йўл қўймаслик керак. Акс ҳолда тишнинг эмал қисмига зарар қилади. Уларга ширинликларни камроқ бериш лозим. Ширинликни кўп истеъмол қилиш тишни «қурт ейиш» касалига олиб келади.

Фарзандлар тишини мустаҳкамлаш учун уларга олма, қизил сабзи ва тешик кулча бериш, бир йилда икки марта тиш врачига кўрсатиш тавсия этилади.

УЙҚУДАГИ ҒАЛАТИ «ОДАТ»

Ҳурматли редакция! Баъзи болалар нимагадир оғзини очиб ухлашади. Бунинг сабаби нима? Бу одатни йўқотиш мумкинми?

Бу саволга республика санитария маорифи уйининг методисти врачи Ш. Соатов шундай жавоб беради:

— Боланинг оғиз орқали нафас олиши унинг умум организмига салбий таъсир кўрсатиши мумкин. Айниқса, унинг юз скелети нотўғри ўсишига таъсир кўрсатади. Натижада бурун йўлида ҳам ўзгариш бўлади.

Болаларда бундай ҳолатнинг олдини олиш унинг сабабини бартараф қилиш билан боғлиқдир. Шу сабабли бундай болаларни қулоқ, томоқ ва бурун касали мутахассисига кўрсатиш керак. Агар мутахассис унинг бурун йўлидан камчилик топмай, соғ деб айтса, унда бу ҳолат боланинг ўрганиб қолган одати бўлади. Боланинг бу одатини қандай бартараф этиш керак?

Бола кечаси ухлаб ётганида ота ёки она унинг лабини тоза бармоғи билан бола қаттиқ уйқуга кетгунча ёпиб туриши керак. Бу бир неча кеча такрорланади. Агар бу усул ҳам яхши натижа бермаса, унинг даҳанини юмшоқ рўмол билан боши орқали боғлаб қўйиш керак. Шу билан бирга ёстиқ ҳам баландроқ қўйилади.

Бола ётадиган хона ҳавоси тоза ва етарли иссиқликка эга бўлиши керак. Иссиқлик 17—18 даража бўлиши керак. Ўта иссиқ ва ҳавоси тоза бўлмаган хонада бола ухлатилса, ҳаво етишмаслигидан ҳам у оғзини очиб ухлаши мумкин. Шу билан бирга, уларнинг ўрин-кўрпасига ҳам эътибор бериш керак. Уларнинг ўрин-кўрпаси юмшоқ ва тоза бўлиши лозим.

Шаҳримиздаги 9-туғруқхона қошидаги аёллар консультациясининг мудири Светлана Мамедова номини кўпчилик ҳурмат ва эҳтиром билан тилга олади. 28 йилдан бери шифокор деган номни эъзозлаб келаётган бу меҳнатсевар аёл аёллар ва келажагимиз бўлган фарзандларнинг саломатлиги тўғрисида ғамхўрлик қилади. Унинг фидокорона меҳнатлари партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган. С. Мамедова «Ҳурмат белгиси» ордени кавалери, олий категориядаги врач, соғлиқни сақлаш аълочисидир.

СУРАТДА: С. Мамедова ҳузурига келган аёлнинг саломатлигини текширмоқда.

Ғайри табиий хасталик

ОДАМ бамисоли мустаҳкам қалъа. Шунинг учун ҳам ҳаётчан. Организм иссиқ-совуққа, турли дардларга бардош бериб, чиниқиб, аста-секин улғаяверади. Одам қанчалик эпчил ва забардаст бўлмасин қизиқ, унинг бирор аъзоси нозикроқ, «омонат» роқ бўлади. Дарҳақиқат одам танасида, бошқа аъзоларга кўра, бирор орган ҳажми ёки функция жиҳатидан ҳийла суст ва нозик, мўрт ёки чидамсиз бўлади. Кексаларнинг, масалан, сон суягининг бўйни мўрт бўлгани учун бирор арзимаган сабабдан чўрт синиб кетиши мумкин, худди шунингдек, сурункали дардга учраган тўқима, ҳужайра функционал жиҳатдан ҳийла хориган бўлади.

Одам ўзи бехабар ҳолда бирорта нарса билан мутлоқ чиқиша олмайди. Ўша табиатни ёқтирмаган нарса билан учрашиб, тўқнашиб қолса борми, жони ҳалқумига келиб қолади. Айтишларича, кимдир райҳон навдаси билан тиш ковлаб туриб бирдан нафаси бўғилиб, энтикиб қолган экан. Шу ҳодиса сабаб бўлди-ю, одамлар орасида «райҳон навдаси билан тиш тозалаб, кавлаб бўлмайди» деган гап ҳануз оғиздан оғизга ўтиб юради. Бу гапнинг негизида «райҳон ўша кишининг кушандаси» деган тиббий ҳикмат бор, албатта. Барг ва гуллар чангига барча бепарво деса бўлади. Шу билан бирга, кўзлар борки ўша чанглардан дарров қизариб, шишиб кетади.

Ишлаб турган ёки кўчада кетаётган соппа-соғ киши бирдан энтикадида, нафаси бўғилиб қолади. Қизариб, бўзариб ҳангу-манг бўлиб қолади. Демак, бурун ҳид топди. Кимга ёқимли туюлган атир, упа бошқа бировнинг мижозига асло тўғри келмайди, бўғади. Шунингдек овқат, гул, гул чанги, ит ва мушук, маймун, айиқ, қуён, бўри, йўлбарс, қўй териси, лак, бўёқ, резинка, транспорт ёқилғисининг ҳидига чидолмай изтиробга тушиб қоладиган нозик кишилар кўплаб топилади. Баъзи одамларда эса биргина буруннинг ўзи азобу-уқубатга қолади. Бурунга жойлашиб олган, масалан, бирор маҳфий кимёвий ёки биологик кушанда одамни ойлаб, йиллаб тумовга мубтало қилади. Бемор кетма-кет эснайди, акса уради.

Булар оғиз, кўз ва бурун билан боғлиқ тоқатсизликлардир. Хўш, одамнинг терисичи: у нималарни хуш кўрмайди? Мисолни қичитқи ўтдан (крапива) бошлайлик. Бу ўт тасодифан баданга тегиб кетса, ўша ер учқун теккандек қизийди, қичийди. Қашиган сари тери қизариб бўртиб чиқади. Баъзи кишилар нималаргадир сезгир бўладилар-да, ўшандан хабар топиб, сўнг бетоқат бўладилар. Кундуз, мўйна тегиб кетса сесканадиган, лак, бўёқ, кир ювадиган дорилардан териси қизариб, бўртиб чиқадиган кишилар бор. Маълум процент медиклар баъзи дориларнинг қўлга тегиб ёки тўкилиб кетишидан азият чекадилар. Чунки буларнинг териси айни шу дорига бардош беролмайди. Худди шунингдек, тери ички нотинчликларнинг кўзгусидир ҳам.

Нотўғри овқатланиш туфайли гўдакнинг бетида, бўйнида катта-кичик, бир-бирига қўшилиб кетган қизил дўмбоқчалар пайдо бўлади (эксулативний диатез). Буни кўпинча ширинликдан кўрамиз. Шу билан бирга, бир хил шароитда овқатланган гўдакларда бу касалликнинг нишони ҳам бўлмайди. Демак, биринчи гўдакда ширинликка нисбатан баданда сезгирлик ошиб кетган. Худди шунингдек, орамизда сут, тухум, балиқ, ёнғоқ, қўзиқорин, ит узум, малина, ялпиз, лимон, апельсин, тузланган бодринг, карам еб эшак емига дучор бўлганлар учраб туради.

Айтишларига қараганда, аксарият беморлар ўз маҳфий «кушандалар»ининг айнан нима эканлигидан ва қаердан «ҳамла» қилганлигидан мутлақо бехабардирлар. Донолар «Сен билан бирга юрса, бирга турса-да, унинг ашаддий рақиблигини билмасанг, бу энг хавфли душмандир» дейдилар.

Организмнинг бирор нарсага ўта кетган сезгирчанлигини, чидамсизлигини, тоқат қилолмаслигини идиосинкразия деб аталади. Веналик болалар врачи Клеменс Фон Пирке (1906 йил), кишининг бу ҳолатини «аллергия» деб атади. Юнонча «Аллос»— ўзгача (ғайри табиий) «Эргон»— муносабатда бўлиш деган маънони англатади. Бинобарин, кишининг номаълум, маҳфий кушандаси шу аллергендир. Аллергиядан халос бўлиш учун ўша кушандани топиш, аниқлаш, сўнг организмни унга аста-секин ўргатиб боришдан иборатдир.

— Зарарсиз оддий ва мураккаб дорилар борки, кимгадир заҳардек таъсир қилади: пенициллин, стрептомицин, тетрациклин ва йодли моддаларга асло тобе йўқ кишилар ҳам бўлади. Баданга дори кириши биланоқ бир зумда у оловдек қизариб ва қизиб, қон босими тушиб кетади. Агар зудлик билан тегишли чора-тадбирлар кўрилмаса, у нохуш оқибатларга олиб келиши мумкин.

Ўттиз ёшли О. Ҳ. томоғидаги бодомсимон безни олдириш учун операция столига ётди. Оғриқни қолдириш мақсадида томоққа новокаиндан укол қилинди. Икки-уч минут ўтар-ўтмас беморнинг оёқ-қўллари типирчилай бошлади. Бадан қизариб, сўнг кўкариб қолди. Шу чоғ бемор бир ағдарилиб тушди-да, мурдадек мажолсиз бўлиб қолди. Врачлар бир оғиздан «клиник ўлим» дейишди. Чиндан ҳам юрак урмасди, ўпка нафас олмасди. Бунинг устига бадан совий бошлаган... Врачлар П. В. Свитнецкий, Т. Куликова, Ҳ. Мирабдуллаева, Ҳ. Абдуллаев ва бошқалар ўзларини йўқотиб қўймадилар. Бирин-кетин турли-туман оддий ва мураккаб муолижалар қилиб, ярим соат деганда беморни яна ўзига келтиришди. Операция муваффақиятли ўтди.

Қаранг, миллион-миллион беморларнинг кунига яраган оддий дори-ю, бехуш— новокаин шу йигитнинг кушандаси экан.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач.

Ёруғда ишлайдиган рентген

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги тасвир ёрқинлиги кучайтириладиган янги рентген аппаратини медицина практикасида қўллашга тавсия қилди. Уни интроскопия илмий тадқиқот институтининг (Москва) олимлари техника фанлари кандидати Б. Леонов раҳбарлигида ясадилар. Янги аппаратнинг бир қанча фазилатлари бор. ТАСС мухбири шулар тўғрисида ҳикоя қилади.

Офтоб тушиб турган кенг ва ёруғ хона. Рентген кабинетига хос оғир қора пардалар ва бошқа нарсалар йўқ. Шунга қарамай бу ерда бемор рентгендан ўтказилавериши мумкин. Рентген аппаратлари ишлаб чиқарилаётган илмий лаборатория шу.

Б. Леонов янги аппаратнинг ниҳоятда сезгирлигини намойиш қилмоқчи бўлиб нур тарами ўтадиган зонага тутаб турган сигаретани тутади. Шу заҳоти монитор экранида равшан кўринувчи чўзиқ бир соя пайдо бўлади. Сигарета фильтри, тамакиси ва ҳатто кули ўртасидаги чегаралар яққол кўриниб турибди. Ҳолбуки оддий аппарат моддалардаги бундай тафовутни илғай олмайди.

Ҳар қандай рентген установкасида — дейди Борис Иванович, нурнинг тиниқмас жисм орасидан ўтиб махсус кимёвий модда билан қопланган экранда шуъланиш (флюоросценция) вужудга келтириш қобилиятидан фойдаланилади. Лекин шу соя тасвир ҳолатда тиниқ бўлмайди. Шунинг учун ҳам рентген кабинетларининг деразаларига қалин парда тутилади. Тасвир ёрқинлигини кучайтиргич мана шунинг учун керак.

Олимлар бу вазифани бажардилар. Янги аппарат кўплаб ишлаб чиқарила бошланди.

Установка кинокамера ва видеомагнитофон билан таъминланганлигидан плёнкага олинган материал диагноз қўйишда ҳам, бемор қандай даволанаётганлигини назорат қилиб туришда ҳам асқотиши мумкин.

Тез орада медиклар рентген тасвири ёрқинлиги кучайтириладиган аппарат комплектларини оладилар. Бутун аппарат саноатимиз кўплаб ишлаб чиқараётган узел ва деталлардан йиғилган.

С. СЕРОВ.

Борис ВАСИЛЬЕВ

ТОНГЛАР ЭСА СОКИН

БОРИС ЛЬВОВИЧ ВАСИЛЬЕВНИНГ БУ ЛИРИК ПОВЕСТИ УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ЙИЛЛАРИДА СОВЕТ КИШИЛАРИНИНГ МИСЛСИЗ ЖАСОРАТИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАДИ. БЕШ ЗЕНИТЧИ ҚИЗ СТАРШИНА ВАСКОВ БОШЧИЛИГИДА ДУШМАН ДИВЕРСИЯЧИЛАРИНИНГ ЙЎЛИНИ ТЎСАДИЛАР. БОСҚИНЧИЛАРГА ҚАРШИ ЖАНГЛАРДА ҚИЗЛАР ҲАЛОК БЎЛАДИЛАР, ЛЕКИН УЛАР ЎЗ ҲАЁТЛАРИНИ ҚУРБОН ҚИЛИБ БЎЛСА ҲАМ ДУШМАННИНГ МАНФУР РЕЖАЛАРИНИ БАРБОД ҚИЛАДИЛАР.

БУГУНДАН ШУ ПОВЕСТЬ ТАРЖИМАСИДАН ПАРЧАЛАР БЕРА БОШЛАЙМИЗ.

1

171-разъездда ўн икки хонадон, ёнғин ўчирувчилар саройи ва яна аср бошида тарашланган харсанглардан қурилган пастак, узун омбор омон қолди. Сўнгги бомбардимон вақтида сув минораси қулаб тушди-ю, шундан кейин поездлар бу ерда тўхтамай ўтадиган бўлди. Немислар ҳужумни тўхтатишди. Лекин разъезд устида ҳар куни душман самолёти чарх уриб учарди. Шу сабабли қўмондонлик ҳар эҳтимолга қарши иккита зенит тўртлигини ушлаб турарди.

1942 йилнинг май ойи эди. Ғарбда (салқин тунларда у томондан артиллериянинг оғир гумбири эшитиларди) ҳар икки томон ерга икки метр чуқур қазиб жойлашиб, позицион уруш билан бутунлай банд бўлиб қолганди; шарқда немислар канал ва Мурманск йўлини кечаю кундуз бомбардимон қилишарди, шимолда денгиз йўллари учун шиддатли жанглар борарди, жанубда қамалда қолган Ленинград эндигина ўзига келаётган эди.

Бу ер эса курортнинг ўзгинаси. Сукунат ва бекорчиликдан солдатлар ҳаммомга тушган одамдай бўшашиб юришарди. Ўн икки хонадонда эса ҳатто чивиннинг чийиллашидан ҳам самогон қила оладиган ёш ва бева аёллар кўп эди. Солдатлар уч кунгача ухлашар, у ёқ-бу ёққа назар солишарди, тўртинчи куни кимнингдир туғилган куни бошланар ва разъездни қўлбола ароқнинг чучмал ҳиди босиб кетарди.

Разъезд коменданти —доим қовоғидан қор ёғиб юрадиган Васков команда хусусида рапорт ёзарди. Рапортлар сони ўнтага етгач, юқоридан Васковга навбатдаги ҳайфсанни ёпиштириб, ичкиликдан шишиб кетган ним взводни алмаштиришарди. Шундан сўнг комендант бир ҳафтагача ёлғиз ўзи қолиб, бир иложини қилиб турарди. Кейин ҳаммаси яна шу қадар аниқ такрорланардики, ниҳоят старшина олдинги рапортлардаги фамилия ва числоларни ўзгартириб кўчириб ёзиб қўя коладиган бўлди.

— Бекорчи иш билан шуғулланяпсиз! — деб бақирди сўнгги рапорт бўйича келган майор.— Ёзув-чизувга тушиб кетдингиз! Комендант эмас, ёзувчининг ўзи!..

— Ичмайдиганлардан юборинг!— Васков қайсарлик билан такрорлади: у бақироқ бошлиқлардан ҳайиқарди, лекин қулоғи том битган одамдек ўз гапини такрорлади. — Ичмайдиганларни ва ҳалиги... аёллар зотига...

— Бичилганларнимими?

— Сизга равшанроқ, — деди старшина эҳтиёткорона.

— Майли, Васков!.. — деди майор ўзининг қаттиққўллигидан кизишиб.— Сенга ичмайдиганларини юбораман. Аёлларга нисбатан ҳам жойида бўлади. Лекин, эҳтиёт бўл, старшина, уларни ҳам уддалай олмасанг...

— Худди шундай, — дағаллик билан розилик берди комендант.

Майор васвасага дош беролмаган зенитчиларни олиб кетаркан, хайрлашаётиб, Васковга аёлларни ва самогонни кўрганда старшинадан аввал тескари қарайдиганлардан юбораман, деб яна бир бор ваъда қилди. Лекин бу ваъдани бажариш осон иш эмас экан, чунки уч кунгача бирорта ҳам одам келмади.

— Бу масала мураккаб, — тушунтирди старшина ўзи яшаётган уйнинг бекаси Мария Никифоровнага. — Иккита бўлинма— бу ичмайдиган йигирматача одам дегани. Бутун фронтни титкиласа ҳам шунча одам топилишига кўзим етмайди...

Бироқ унинг ҳадиксираши асоссиз бўлиб чиқди, чунки эрталаб бека зенитчилар етиб келганини хабар қилди. Унинг овозида қандайдир ғайирлик оҳанги бор эди, лекин старшина уйқу аралаш буни сезмади, у ўзини безовта қилаётган нарса ҳақида сўради:

— Командири билан келишдими?

— Командири кўринмайди, Федот Евграфич.

—Худога шукур! — Старшина ўзининг комендантлик лавозимини жуда қадрларди. Амални бўлашишдан ёмон нарса йўқ.

— Элбурутдан қувонманг, —бека сирли табассум қилди.

— Урушдан кейин қувонамиз, — Федот Евграфич беканинг гапига ўринли жавоб бериб, фуражкасини кийди-да, уйдан чиқди.

Чиқди-ю, ўзининг йўқотиб қўйди: уй олдида ҳориб-чарчаган қизлар икки қатор бўлиб туришарди. Старшина уйқусираётган бўлсам керак, деб кўзларини пирпиратди, аммо жангчиларнинг гимнастеркалари солдат уставида кўзда тутилмаган жойда дадил дўмпайиб турар, пилоткалар остидан турли рангдаги ва фасондаги сочлар тўзғиб кўриниб турарди.

— Ўрток старшина, алоҳида зенит — пулёмёт батальони бешинчи ротаси учинчи взводининг биринчи ва иккинчи бўлинмалари объектни қўриқлаш учун сизнинг ихтиёрингизга келди, — бошлиқ сўник овозда рапорт берди.— Доклад қилаётган взвод командирининг ёрдамчиси сержант Кирьянова.

— Ҳў-ўш, — деди уставга мутлақо хилоф равишда комендант,— Демак, ичмайдиганларни топишибди-да...

Кун бўйи унинг қўлидан болта тушмади: зенитчи қизлар хонадонларда туришга рози бўлишмагани учун ўт ўчирувчилар саройида сўри ясади. Қизлар тахта ташишар, айтган жойидан ушлаб туришар, зағизғондек тинмай жоврашарди. Старшина обрўси тушишидан қўрқиб, қовоғини солиб, индамай ишларди.

— Менинг рухсатимсиз разъезддан четга чиқилмасин, — эълон қилди у ҳамма нарса тайёр бўлгач.

— Ҳатто мева тергани ҳамми? — дадил сўради малла қиз: зенитчилар келган заҳотиёқ Васковнинг кўзи шу қизга тушганди.

— Ҳали мева пишгани йўқ,— деди у.

— Шовул териш мумкинми?— қизиқиб сўради Кирьянова, —иссиқ овқатсиз бизга қийин бўлади. Озиб кетамиз.

Федот Евграфич таранг тортилган гимнастеркаларга афсуслангандек назар ташлади, аммо рухсат берди:

— Сойдан нарига ўтиш йўқ. Сой бўйида тўлиб ётибди.

Разъездда осойишталик ва фароғат бошланди, лекин бундан комендантнинг аҳволи енгил тортмади. Зенитчилар шўх ва ҳазилкаш қизлар экан, старшина ҳар дақиқа ўзини ўз уйига меҳмон бўлиб келган кишидек сезар, ноўрин гапириб қўйишдан, бирор ишни кўнгилдагидек қилмасликдан чўчирди. Тақиллатмай кириш ҳақида эса гап бўлиши ҳам мумкин эмасди. Мабодо эшикни тақиллатишни унутиб қўйса, қизлар чийиллаганда эшикдан ташқарига қандай чиқиб қолганини ўзиям билмай қоларди. Федот Евграфич ҳаммасидан кўра қизларнинг унга майилликларини билдирувчи ишоралари ва ҳазилларидан қўрқарди. Шу сабабли охирги ойдаги пул қоғозини йўқотиб қўйган одамдек ҳамиша ерга қараб юрарди.

— Тумтаймасангизчи, Федот Евграфич, — деди бека, унинг қўл остидагилар билан қандай муомала қилаётганини кўриб.— Улар сизни ўзаро чол деб аташяпти, сиз ҳам шунга яраша бўлинг.

Шу баҳор Федот Евграфич ўттиз иккига тўлди, демак ўзини чол ҳисоблашларига қўшилмади. Ўйлаб-ўйлаб бу гапларнинг ҳаммаси бека ўз мавқеини мустаҳкамлаш учун топган чора холос, деган хулосага келди, бека комендант юрагидаги музни эрита олган, энди эса, табиийки, эгаллаган маррасини мустаҳкамлашга интиларди.

Зенитчи қизлар тунлари учиб ўтаётган немис самолётларига қарата саккизта пулемётдан баравар ўқ отишар, кундузлари эса тинимсиз кир ювишарди: ўт ўчирувчилар саройи атрофида ҳамиша уларнинг қандайдир кийим-кечаклари ёйиғлик турарди. Старшина бундай безакларни ўринсиз ҳисоблаб, сержант Кирьяновага лўнда қилиб:

— Латта-путталар бу ерда солдатлар борлигини билинтириб қўяди.— деб тушунтирди.

— Бу ҳақда буйруқ бор, — деди Кирьянова ўйланиб ўтирмай.

— Қандай буйруқ?

— Тегишли буйруқ. Унда ҳарбий хизматдаги аёлларга ҳамма фронтларда кийимини қуритишга рухсат берилади, дейилган.

Комендант жим бўлиб қолди: ҳа жин урсин бу қизларни! Буларга гапиргину қочгин. Сал нотўғри гапирсанг, кузгача ҳиринглаб юришади...

Кунлар иссиқ, шамолсиз бўлганидан чивинлар шунақаям кўпайиб кетдики, бир тутам хашак ёки шохчасиз бир қадам ҳам босиб бўлмасди. Шохчаку ҳеч гап эмас, ҳарбий киши ҳам кўтариб юриши мумкин. Аммо комендант чиндан ҳам қариялдек, ҳар бурчакда йўталадиган бўлиб қолгани старшинанинг ўзига алам қиларди.

Буларнинг ҳаммаси жазирама май кунларининг бирида пакгаузга келганидан бошланди. У пакгаузга келиб, турган жойида қотиб қолди: шунақа оппоқ, шунақаям диркиллаган, шунақа тирсиллаб турган, бунинг устига саккиз баравар кўпайтирилган баданни кўрди-ю, Васковни тер босиб кетди:

(Давоми бор).

Глиэр номли музика мактаби ўқувчилари Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейига бағишланган «Октябрь» вокаль-сюитасини тайёрлашяпти.

СУРАТДА: музика мактабининг бир группа скрипкачилари навбатдаги машғулот пайтида.

М. Нуриддинов
фотоси.

• Илм—фан янгиликлари

СЕЛ ОҚИМИ ҲИСОБДА

Республика олимлари тузган схема карта «Ўзбекистоннинг селлари» деб аталади. У бутун территорияда сел келиб турадиган жойларни кўрсатади. Айниқса хавфли зоналарга эътиборни жалб қилади.

Бу схема катта-катта тадқиқотлар натижаси бўлиб, унда қарийб юз йил мобайнида олиб борилган кузатиш маълумотлари якунланган. Тадқиқотчилар Ўзбекистоннинг турли районларида 170 сойдан сел ўтган икки мингдан ортиқ ҳолатни ўрганиб чиқдилар. Шундай қилиб, сел ҳосил бўлиш ва тарқалиш қонуниятлари, уларни вужудга келтирувчи асосий гидрометеорологик омиллар аниқланди. Шу ҳодисалар муфассал таърифлаб берилди. Олимларнинг фикрича, республиканинг асосий дарё «магистраллари» бўйлаб сел оқиш хавфи айниқса кучли бўлган зоналар бор. Амударё ҳавзасида 12 та шундай участка, Сирдарё ҳавзаси ва унинг ирмоқлари ёқаларида 11 та шундай участка борлиги кўрсатилган.

(ЎзТАГ).

• Пойтахт магистралларида

МАҚСАД—ХАВФСИЗЛИК

1 июлдан Бутуниттифоқ «Тезлик» рейди бошланди. Рейд 10 июлгача довом этади. Бугун Тошкент шаҳар ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ички хизмат полковниги П. Б. Бегельман шаҳримизда рейднинг қандай ўтаётганлиги ҳақида ҳикоя қилади.

Ҳаётимизда автомобиль транспортининг нақадар катта роль ўйнаши ҳақида гапириб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Ҳозирда транспортнинг ана шу тури ҳар йили дарё флотига қараганда 50 баравар кўп, темир йўл транспортига қараганда беш баравар кўп юк ташиётганлигини эслатиб ўтишнинг ўзи кифоя. Фақат Ўзбекистон пойтахтининг ўзидагина ҳар йили бир ярим миллион киши автомобиль транспорти хизматидан фойдаланмоқда.

Автомобилларнинг янги маркалари пайдо бўлиши натижасида уларнинг парки бирмунча кенгайди. Кўча ҳаракати интенсивлигининг ўсиши эса ҳайдовчилар, йўловчилар ва пиёдалар хавфсизлигини таъминлаш проблемасини кўндаланг қўймоқда...

Афсуски, шуни қайд этиш лозим, йўл-транспорт ҳодисаларига олиб келадиган сабаблар ҳали кўп. Ана шу сабаблардан энг асосийси ҳаракат тезлигининг оширилишидир. Деярлик ҳамма аварилар, бахтсиз ҳодисалар белгиланган ҳаракат тезлигининг оширилиши туфайли содир бўлади.

Автомобилларнинг янги маркаларида белгиланганидан тезроқ ҳаракат қилиш имконини берувчи тобора кучли двигателлар ўрнатилмоқда. Аммо кучли двигатель бу биринчи навбатда оширилган моторесурс, техника хизмат муддатининг узайиши деган гап. Чорраҳаларнинг тезроқ бўшаши, яъни кўчаларнинг транспорт ўтказиш имкониятининг ўсиши деган гап. Аммо янги «Москвич», «Волга», «Жигули» автомобилларининг ана шу ижобий сифатлари шаҳар кўчаларида 70—80 километр ва ундан ҳам катта тезлик билан юриш ишқибозларининг «хатти-ҳаракати» туфайли йўққа чиқарилиши керак эмас. Одатда ана шундай сафарлар бирор фалокат билан якунланади.

Шунинг учун ҳам ўтаётган рейднинг асосий вазифаларидан бири кўча ҳаракати қоидаларини қасддан бузувчи ҳайдовчиларни аниқлашдан иборат. Чунки тезликнинг оширилиши аварияларнинг кўпайишигагина эмас, оғир жароҳатларга, қурбонларга ҳам олиб келади. Агарда статистика маълумотлари кўрсатаётганидек 1977 йилнинг ўтган даври ичида жами кўча ҳодисаларининг 23,9 проценти ҳаддан ташқари тез юриш ишқибозлари сабабли содир бўлган бўлса, ана шу ҳодисалар вақтида ҳалок бўлганлар сони 45,6 процентни ташкил этади.

Рейд учун айнан шу вақтнинг танлангани ҳам тасодифий эмас. Статистика маълумотларига қараганда ёз вақтида тезликнинг оширилиши туфайли содир бўладиган йўл ҳодисалари кўпаяр экан. Бундан Бутуниттифоқ рейдининг иккинчи вазифаси келиб чиқади. Бу вазифа конкрет профилактика тадбирлари туфайли ана шу ўсишнинг олдини олишдан иборат.

Бу тадбирлар нималардан иборат? Биринчи навбатда барча оммавий ахборот воситаларидан фойдаланиб, тушунтириш ва агитация-пропаганда ишларини олиб бориш керак. Пойтахт Давлат автомобиль инспекцияларининг ходимлари шаҳарнинг жуда кўп транспорт хўжаликларида тегишли суҳбатлар ўтказишди. Ана шу суҳбатларда белгиланган ҳаракат тезлигининг оширилиши нақадар хавфли эканлиги тушунтириб берилди. Бизнинг ёрдамчиларимиз — автоҳаваскорлар жамиятининг аъзолари, жамоатчи дружиначилар, автоинспекторлар ҳам корхоналарда, ташкилот ва муассасаларда худди ана шундай ишларни олиб боришди.

Бундан ташқари тезликнинг оширилиши туфайли содир бўлган йўл-транспорт ҳодисалари анализ қилинди. Ана шундай ҳодисалар айниқса кўп содир бўладиган кўчалар, магистраллар, ҳодисаларнинг ҳафтанинг қайси куни, қайси соатларда содир бўлиши аниқланди. Ана шу кўчаларда ўлчов радиолакация аппаратлари билан жиҳозланган ГАИнинг махсус автомобиллари патруллик қилади. Бошқа участкаларда тезлик режимга риоя қилиниши устидан назорат йирик автотранспорт хўжаликларининг ҳаракат хавфсизлиги хизмати автомобиллари ёрдамида амалга оширилади.

Ҳозир мактаблар, шаҳар пионер лагерлари, мактабгача болалар муассасалари жойлашган, пиёдалар айниқса гавжум бўлган кўча ва магистралларга алоҳида эътибор берилмоқда.

Жумладан, Бутуниттифоқ рейдида актив иштирок этиш фақат ҳайдовчиларнинггина эмас, пиёдаларнинг ҳам бурчи. Масалан, трассаси Шота Руставели, Навоий, Пушкин, Луначарский шоссеси ва бошқа кўчалардан ўтган «Яшил тўлқин» телемеханика системасининг асосий иш принципларидан бири белгиланган тезлик билан ҳаракат қилинишига асосланган. Пиёдалар ўтиши ман этилган ерда одамларнинг пайдо бўлиши ҳайдовчини тормозни босишга, сўнгра эса бой берилган вақтни ютиш учун тезликни оширишга мажбур қилади. Бу рейднинг муваффақиятли ўтказилиши кўп жиҳатдан пиёдаларнинг интизомига ҳам боғлиқ эканлигини тасдиқловчи мисоллардан бири холос.

Хулоса қилиб шу нарсани таъкидламоқчиман, Бутуниттифоқ «Тезлик» рейди ўн кун муддат билан чекланган кампания эмас. Бу кундалик, улкан ишнинг бир қисмигина холос. Бу ишнинг асосий мақсади эса кишилар ҳаёти ва саломатлигини муҳофаза қилишдан иборат.

Суҳбатни **Л. ОФФЕНГЕНДЕН** ёзиб олди.

СПОРТ

• Футбол

КУРАШ КЕСКИНЛАШМОҚДА

Бугун биринчи лига командалари футбол бўйича XXXX СССР чемпионатининг навбатдаги тур учрашувларини ўтказишади. «Пахтакор» ўз майдонида Ашхободнинг «Колхозчи» командасини қабул қилади.

Ҳамшаҳарларимизнинг аввалги турда «Помир» коллективига 0:2 ҳисобида ютқазиб қўйганларидан кейин, «Таврия» Ленинградда «Динамо» командасидан 1:3 ҳисобида мағлубиятга учраганидан сўнг олий лигага йўлланмалар учун кураш янада кескинлашиб кетди. Ҳамшаҳарларимизга «Нистру» футболчилари етиб олишлари мумкин эди. Аммо Молдавия футболчилари Қозон шаҳрида «Рубин» командаси билан дуранг (1:1) ўйнашди. «Пахтакор» сўнгги тўрт ўйинда олти очкони бой берди. Бундан фойдаланган «Таврия», «Кузбасс», «Спартак» (Москва) ва «Уралмаш» коллективлари йўқотилган очколар бўйича пахтакорчилар билан тенглашиб олишди.

Эътиборингизни биринчи лига командаларининг бугунги кунгача турнир жадвалидаги аҳволига жалб этамиз:

«Динамо» Мн.	16	10	5	1	24-5	25
«Пахтакор»	17	7	8	2	22-9	22
«Нистру»	16	6	9	1	20-14	21
«Таврия»	16	8	4	4	19-9	20
«Кузбасс»	16	9	2	5	26-17	20
«Спартак» М.	16	8	4	4	28-21	20
«Уралмаш»	16	8	4	4	26-23	20
«Терек»	16	7	4	5	29-18	18
«Помир»	17	8	1	8	20-19	17
«Торпедо»	17	7	3	7	14-18	17
«Шинник»	16	4	8	4	19-18	16
«Колхозчи»	17	6	3	8	18-27	15
«Металлург»	16	3	8	5	11-16	14
«Динамо» Л.	16	3	7	6	17-23	13
«Спратак» И-Ф.	16	3э	7	6	16-22	13
АСК Р-д.	16	3	7	6	12-19	13
«Кривбасс»	16	4	3	9	19-25	11
«Спартак» Ор.	16	4	3	9	17-25	11
«Рубин»	16	3	5	8	15-28	11
«Звезда»	16	0	7	9	9-25	7

ЯНГИ ЖАҲОН РЕКОРДИ

Запорожьелик 18 ёшли спортчи Владимир Яшченко АҚШнинг Ричмонд шаҳрида бўлиб ўтган АҚШ — СССР ўсмирларининг матч учрашувида 2 метр 33 сантиметр баландликка сакраб, янги жаҳон рекордини ўрнатди. Валерий Брумелнинг издоши ушбу спорт тури тарихидаги энг ёш жаҳон рекордчиси ҳисобланади.

Футбол майдонидаги акробатик машқ.

М. Нуриддинов фотоси.

ҲОДИСА

ТУНГИ ҚИДИРУВ

Ярим тунда Ленинград кўчаси бўйлаб кетаётган М. Фозиловнинг қаршисидан икки киши чиқди. Улар уни уриб, чўнтагидаги бор пулини тортиб олишди-да, кўздан ғойиб бўлишди. Жабрланувчи бўлган ҳодисани ҳаракатдаги милиция группасининг командири Ш. Бўстонов ва ҳайдовчи Ҳ. Мавлоновларга айтди. Улар дарҳол жиноятчиларнинг ташқи белгиларини ёзиб олишди-да уни қидиришга киришдилар. Орадан кўп ўтмасдан жиноятчиларнинг бири — Б. Зуфаров қўлга туширилди. Кейин эса унинг шериги ҳам қидириб топилди.

Ҳушёр милиция ходимлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ички ишлар бошқармаси раҳбарлиги томонидан рағбатлантирилди.

М. БОЛИЧЕВ.

• Инглиз юморлари

АХМОҚ

Оддий солдат Хиччинс ўқдори омбори олдида постда турарди. Бўлинма навбатчи офицери келаётганини кўриб бор овози билан бақирди:

— Тўхта, кимсан? Ўзингни таниш! Пропуск?

— Эсинг жойидами, ўзи? — танбеҳ берди навбатчи офицер. — Нега бақирасан? Овозингдан ўқ-дори омбори портлаб кетай дейди-я!

Шундан сўнг навбатчи офицер қайтиб кетди. Орадан бир оз вақт ўтгач у яна омбор томонга келиб қолди. Хиччинс яна аввалгидек бақирди.

— Тўхта! Кимсан? Пропуск?

— Ахмоқ! — ўзини тутолмади офицер.

— Утавер, оғайни! — деди соқчи.

ЖУДА ЭРТА

Бир қиз дугонасига ҳасрат билан деди:

— «Афсуски, генераллар лейтенантлигида уйланишади-да!».

ЧУҚУР ЎЙ

Бир қиз дугонасига деди:

— Чуқур ўйлаб кўриб солдатга турмушга чиқишга қарор қилдим. У тайёргина эр — тугмасини ўзи қадайди, пайпоғини ўзи ямайди, кир ювади, овқат пиширади, энг асосийси, гап қайтармай айтганингни қилади.

МАНТИҚИЙ ТУШУНТИРИШ

Инструктор сўради:

— Нима учун солдат чап оёғини кўтариб юришни бошлайди?

— Чунки у фаришта эмас, — жавоб берди биров.

— Бу нима деганинг?

— Унинг қаноти йўқ, учиб кетай деса. Агар ўнг оёғини ҳам кўтарса йиқилиб тушадику!

МАНТИҚИЙ ХУЛОСА

Психиатр ҳарбий хизматга чақирилган йигитнинг ақлий қобилиятини синаб кўрарди.

Доктор: — Қулоғингни кесиб ташласам нима бўлади!

Йигит: — Эшитолмай қоламан.

— Агар иккинчисини ҳам кесиб ташласам-чи.

— Кўролмай қоламан.

— Нега энди?

— Каскам тушиб, кўзимни беркитиб қўлди.

ҚАЕРДА?

Автомобиль ҳалокатидан кейин биринчи класс шофёри оддий солдат О. Брайен госпиталда ўзига келди.

— Қаердаман? — сўради у.

— Ўн тўртинчида, — жавоб беришди.

— Палатадами ёки камерадами?

Инглизчадан **Нуриддин ҒИЕСОВ** таржимаси.

Редактор ўринбосари С. Б. ЁҚУБОВ.

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

9—10 ИЮЛЬ СОАТ 20.30 ДА

М. ГОРЬКИЙ НОМИДАГИ ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ МУЗИКАЛИ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИ АРТИСТЛАРИНИНГ

КАТТА КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артисти

МУРОДЖОН АҲМЕДОВ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар;

ТАВАККАЛ ҚОДИРОВ, ЖАЛОЛХОН ОХУНОВ

Қирғизистон ССРда хизмат кўрсатган артист

ЕРҚИНОЙ ҲАТАМОВА

Республика аскиячилар конкурсининг лауреати

ЗАЙНОБИДДИН ЮСУПОВ

Лирик хушовоз хонандалар: Исроилжон Усмонов, Наимжон Ҳолбеков ва бошқалар.

Билетлар сотилмоқда.

Тошкент шаҳар, С. Раҳимов районидаги 14-ўрта мактаб томонидан Султонов Ҳикмат Ниғматович номига берилган 017897 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент область, Орджоникидзе районидаги 29-ўрта мактаб томонидан Юсупова Дилдор номига берилган 323246 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ЙИГИТ-ҚИЗЛАР!

БИЗ СИЗЛАРНИ

127-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ

БИЛИМ ЮРТИ «ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» ҲАМДА «ҚИЗИЛ ТОНГ» ТИКУВЧИЛИК БИРЛАШМАЛАРИ ҚОШИДА ТАШКИЛ ТОПГАН.

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: эркаклар устки кийими бўйича, аёллар устки кийими бўйича.

Ўқиш муддати — 10 синфни битирганлар учун — 1 йил.

Ўқишга қабул қилинганлар 30 сўм ҳажмида стипендия оладилар. Практика давомида иш ҳақининг 33 проценти тўланади.

БИЛИМ ЮРТИНИ «АЪЛО» БАҲОЛАР БИЛАН БИТИРГАНЛАРГА ТЕХНИКУМ ВА ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИШ УЧУН ЙЎЛЛАНМА БЕРИЛАДИ.

Ўқишга кириш учун топшириладиган ҳужжатлар: директор номига ариза, 10-синфни битирганлиги ҳақидаги аттестат, турар жойидан справка, соғлиғи ҳақида справка (286-форма), ота-онасининг иш жойидан справка, характеристика, паспорт, 3х4 см. катталикдаги 4 дона фотосурат.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Энгельс кўчаси, 60-уй, (2, 9, 13, 18, 19, 21, 26, 51, 54, 60, 72, 81-автобуслар, 2, 16, 25, 28-трамвайларнинг «Олой бозори» бекати).

Билим юрти филиали: Тошкент шаҳар, Магазин-Мавзук кўчаси, 136-уй (10, 56, 43-экспресс автобуслар, 7, 10-троллейбуслар); филиал: Тошкент шаҳар, Т. Шевченко кўчаси, 21-уй «Қизил тонг» фирмаси (3, 9, 60-автобуслар, 1, 15, 17-троллейбуслар, 2, 5, 12-трамвайларнинг «Жуковский кўчаси» бекати).

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳунар-техника таълими Давлат комитетининг

«УЗЭЛЕКТРОМОНТАЖ» ИХТИСОСЛАШГАН ТРЕСТИ БАЗАСИДАГИ

11-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1977—1978 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти тақсимот қурилмалари бўйича электромонтажчилар, ёритиш, ёритгич ва кучланиш тармоқлари ҳамда электр асбоб-ускуналари бўйича электромонтажчилар, саноат асбоб-ускуналаридан фойдаланиш ва уларни ремонт қилиш бўйича (программали станокларнинг электрон қисми) электромонтёрлар, киномеханиклар, радио-телемеханиклар каби ихтисослик бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлаб чиқаради.

Билим юртида ўқиш муддати —1—2 йил.

ЎҚИШГА 8—10-СИНФ МАЪЛУМОТИДАГИ 14,5 ВА УНДАН ЮҚОРИ ЁШДАГИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати меҳнат стажига киради.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Билим юртига 8-синф ҳажмида маълумот билан кирган ўқувчилар уч маҳал бепул овқат, кийим-бош билан; 10-синф ҳажмида маълумотлилар—ойига 30 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар. Ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида ўқувчилар иш ҳақининг 33 процентини оладилар.

Билим юртини битирган ёшлар техникум ва олий ўқув юртига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Ўқишни аъло баҳолар билан тугатган ёшлар эса ўрта ва олий ўқув юртларида ўз билимини оширишга юбориладилар.

Билим юртида яхши спорт базаси бўлиб бокс, кураш, дзюдо, самбо, эркин кураш, велоспорт, енгил атлетика, эшкак эшиш секциялари ишлайди. Шунингдек, техника ижоди ва фото тўгараги, ҳамда вокаль-эстрада ансамбли мавжуд.

МАШҒУЛОТЛАР — 2 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: директор номига ариза, туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома (асл нусхаси) ёки паспорт, автобиография; маълумоти ҳақида ҳужжат, яшаш жойидан, саломатлиги ҳақида справкалар, мактабдан характеристика, ҳарбий хизматга чақирилиш ҳақидаги гувоҳнома ёки ҳарбий билет, 6 та фотосурат (3х4см. ҳажмида).

АРИЗАЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳар, Фрунзе район, Физкультурная кўчаси, 8-уй (45, 33, 34, 54, 18, 3, 80 ва 2, 58-автобуслар, 14, 24, 9, 7, 11-трамвайлар ва 2, 6, 13, 15, 16-троллейбусларнинг «Тўқимачилик комбинати» бекати).

КИНО

6 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Муҳаббат ёзи** (катта зал), **Аёл ва иблис** (кичик зал, кечқурун).

Сиздан угина, биздан бугина — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда), «ЧАЙКА» (кечқурун).

Қадрсиз киши — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда).

Чўзилган иш — «МОСКВА» (16, 18, 19.30).

ЕЗГИ БИНОДА

Сиздан угина, биздан бугина — «ФЕСТИВАЛЬ» (21, 22.30).

Тузоқ-ўрдак — «ХИВА» (21, 22.30).

7 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Муҳаббат ёзи** (катта зал), **Аёл ва иблис** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Сиздан угина, биздан бугина — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (14, 16, 18, 19.30).

Қадрсиз киши — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда).

Чўзилган иш — «МОСКВА» (14, 16, 18, 19.30).

Қочоқ киши — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЕЗГИ БИНОДА

Сиздан угина, биздан бугина — «ФЕСТИВАЛЬ» (21, 22.30).

Тузоқ — ўрдак — «ХИВА» (21, 22.30).

ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО МИНИСТРЛИГИНИНГ

ТОШКЕНТ ҲУНАР-САВДО БИЛИМ ЮРТИ

1977—1978 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти баққоллик — кондитерлик, гастрономия, гўшт-балиқ, сут маҳсулотлари, газламалар, тикув буюмлари, пойафзаллар, трикотаж, галантерея, парфюмерия, маданий-маиший ва хўжалик молларининг юқори малакали сотувчи-контролёр—кассирларини тайёрлайди.

Машғулот 1 сентябрдан бошланади.

Ўқиш муддати — 1 ва 2 йил.

Билим юртига Ўзбекистон шаҳарларида яшайдиган 15 дан 20 ёшгача (ҳамда Совет Армияси сафида ҳарбий хизматини ўтаб қайтган 23 ёшгача) бўлган 8, 9, 10-синф ҳажмида маълумотлилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Билим юртини тугатганларга «СОТУВЧИ-КОНСУЛЬТАНТ», «СОТУВЧИ-КОНТРОЛЕР-КАССИР» деган малака унвони берилади.

Ўқувчиларга 32 сўмдан стипендия берилади, етим қолган болаларга ва Улуғ Ватан урушининг I, II группа инвалидларининг болаларига 41 сўмдан стипендия берилади.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги илғор магазинларда: БОШ УНИВЕРМАГ, ГУМ ВА «ГАСТРОНОМ» РЕСПУБЛИКА КОНТОРАСИГА ҚАРАШЛИ ЙИРИК МАГАЗИНЛАРДА УТКАЗИЛАДИ.

Ўқиш муддати меҳнат стажига киради.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома (асли), туғилганлиги тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 3 дона фотосурат, шаҳар меҳнаткашлар депутатлари совети ижроия комитети савдо бўлимининг йўлланмаси.

Билим юртининг адреси: Тошкент—86, «Оқтепа» массиви, «Самарқанд дарвоза» кўчаси, 60-уй (4, 9, 11, 15, 19, 21-трамвайлар, 12, 13, 29, 32, 34, 36, 43, 48-автобусларнинг «Оқтепа» бекати).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими давлат комитети

ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ ВА МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ

31-ТОШКЕНТ ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1977—1978 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

15, 16, 17 ёшдаги йигитлар ва Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтганларни

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти темир йўл транспортида ишлаш учун қуйидаги мутахассисларни тайёрлайди: ТЕПЛОВОЗ МАШИНИСТИ, (ўқиш муддати — 2 йил, ўрта маълумотлилар қабул қилинади. Стипендия — 72 сўм);

ҳаракатдаги составни тузатиш бўйича слесарь, тепловознинг механик қисмлари ремонти бўйича слесарь, тепловознинг электр қисми ремонти бўйича слесарь, тепловоз машинистининг ёрдамчиси, СЦБ электр монтери, металларни совуқ ҳолда қирқиш бўйича токарь, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь-механик, электр-газ пайвандчи.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 3 ЙИЛ.

Билим юртини уч йил ўқиб битирганларга ўрта-махсус маълумот тўғрисида диплом берилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганларга олий ўқув юртларига конкурсдан ташқари кириш ҳуқуқини берадиган имтиёз берилади.

ЎҚИШ ВАҚТИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртига қабул қилинганлар кийим-бош ва бепул овқат билан таъминланадилар.

Билим юртини тугатганлар темир йўл транспорти ишчилари учун бериладиган барча имтиёзлардан, шунингдек, Совет Иттифоқининг исталган пунктига бориш учун бепул темир йўл билетидан фойдаланадилар.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиш лозим: паспорт (ёки туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома), маълумоти ҳақида гувоҳнома (асли), справкалар: турар жойидан, ота-онасининг иш жойидан ариза, автобиография 3 та фотосурат (3х4 см.), ўқиш ёки иш жойидан характеристика, медицина справкаси (286-форма).

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

6 ИЮЛЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.45 «Ихтирочи». 18.15 «Горнчилар, қаердасиз!». 19.00 «Спортлото» тиражи. 19.25 «СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз». 19.35 РСФСР халқ артисти С. Баблоев раҳбарлигидаги Ленин орденли Москва ҳарбий округи ашула ва рақс ансамблининг концерти. 20.00 «Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. Совет Қирғизистони». Кўрсатувда Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Т. У. Усубалиев иштирок этади. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Андроников сўзи». «Тагиль топилмаси». 23.35 «Нилуфарлар ўлкасида». Астрахань қўриқхонаси ҳақида телевизион ҳужжатли фильм. 00.05 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 Болалар учун. «Пионерлар уйида». 19.00 «Қуёшли ўлка маршрутлари» (рус.). 19.30 «СССР Конституцияси лойиҳасининг умумхалқ муҳокамаси». 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 20.00 «Куйла дилкаш дуторим». Лирик концерт. 20.30 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Колхозчи» (Ашхобод). 2-тайм. «Пахтакор» марказий стадионидан олиб кўрсатилади. 21.15 «Ахборот» информацион программаси. 21.35 «Қизлар рақсга тушади». Телевизион фильм-концерт. 22.00 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Партком секретари». Телевизион бадиий фильм. 1-серия (рус.). 23.35 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

Тошкент кўрсатади. 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Болалар учун фильм «Чўпон ва гўзал малика ҳақида эртак». 19.15 «Болалик, болоғат ёши, ёшлик». Телевизион спектакль. 3-қисм (рус.). 20.45 Тошкент янгиликлари. 21.05 Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига «Мангу барҳаёт». 21.35 Абитуриентлар учун. Химия.

(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, ТОШКЕНТ, ЛЕНИН ПРОСПЕКТИ, 41-УЙ

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Р—13282.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26.

ИНДЕКС 64579. Нашр Г—3099.